

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Uudistamisen aika – toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026

Aluehallitus 27.11.2023

Aluevaltuusto 4.12.2023

Sisällysluettelo

<i>Uudistamisen aika –toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026</i>	1
Sisällysluettelo	1
1. Hyvinvointialuejohtajan katsaus suunnitelmakauteen	3
2. Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat ja toimintaympäristö	5
2.1 Toiminta- ja taloussuunnitelman rakenne	5
2.2 Talousarvion sitovat tavoitteet	5
2.3 Arvot, strategiset linjaukset ja tavoitteet	6
2.4 Organisoituminen ja tilivelvolliset	9
2.5 Toimintaympäristö ja palvelujen kysyntä	12
2.6 Taloudelliset lähtökohdat	14
2.7 Henkilöstö ja osaamisen kehittäminen	15
2.8 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	16
3. Käyttötalous	17
3.1 Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	17
3.2 Hoito ja hoiva	23
3.3 Perheiden palvelut	29
3.4 Pelastustoimi	35
3.5 Konsernipalvelut	40
3.6 Järjestämisen palvelut	45
3.7 Hallinto ja muu toiminta	47
4. Tuloslaskelmaosa	49
4.1 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026	49
4.2 Talousarvion perustelut	51
4.2.1 Kulut	51
4.2.2 Tuotot	52
4.2.3 Rahoituskustannukset	53
4.2.4 Poistot	53
4.2.5 Vuosikate ja tulos	53
5. Investointiosa	55
6. Rahoitusosa	57

1. Hyvinvointialuejohtajan katsaus suunnitelmakauteen

Suunnitelmakausi 2024–2026 on Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen tulevaisuuden kannalta poikkeuksellisen merkityksellistä aikaa. Näiden vuosien aikana koeponnistetaan itsenäisen alueen edellytykset järjestää ja tuottaa lainsäädännön edellyttämät palvelut sille kohdistettavien taloudellisten resurssien puitteissa.

Suunnitelmakauden aikana on hyvinvointialueen talous saatava tasapainoon. Hyvinvointialueiden, myös Keski-Pohjanmaan, talous niiasi ensimmäisenä vuonna valitettavan paljon. Syntyi kirittävää alijäämää, mikä on pystyttävä kattamaan viimeistään suunnitelmakauden loppuun. Aikajänne on lyhyt. Kirittävää on paljon. Toteuttaminen edellyttää myös kipeitä luopumisen ratkaisuja. Mutta puntarissa on viimekädessä Keski-Pohjanmaan itsenäisyys ja väestön oikeus perustuslaillisiin palveluihin ja turvaan. Siksi Soite on valmis uudistumaan.

Näiden vuosien aikana on toteutettavana toiminnallinen uudistuminen kivuttomasti toteutetun organisaatiouudistuksen päälle. Tämä merkitsee palvelurakenteen keventymistä raskaista korjaavista palveluista kohti vahvoja perus- ja matalan kynnyksen palveluja. Samalla se merkitsee uudistuvia työmuotoja, jolloin odotuksena on hyödyntää täysimääräisesti etä- ja digitaalisten palveluiden mahdollisuudet sekä tehdä liikkuvat palvelut osaksi arkityötä. Näiden toiminnan edellytyksenä ovat toimivat tietoliikenneyhteydet, joiden varmistamiseksi koko alueella tulee tehdä vielä paljon työtä. Kyseessä on alueen väestön perusturvallisuuden ja elinkeinoelämän toteuttamisen mahdollistaminen.

Jotta palvelurakenteen muutos mahdollistuisi ja saavutettaisiin rohkeus luopua vanhoista rakenteista, tarvitaan rinnalle riittävän selkeä kuva siitä, mitä tulee tilalle: mitä ovat etäpalvelut ja miltä näyttävät liikkuvat palvelut. Palveluverkko on kuvattava uudelleen. Samoin laadittavana on suunnitelmakauden alkuun näkemys tavoitteen mukaisesta palvelurakenteesta muuttuvan palvelutarpeen ja väestökehityksen myötä. Tämä merkitsee kuvaa siitä, miten rohkeasti voidaan purkaa erikoissairaanhoidon rakenteita, jotta toiminnallista painopistettä ja resursseja voidaan kohdentaa esimerkiksi kotihoitoon, kotisairaalaan, kuntoutukseen, yhteisölliseen asumiseen, ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tai mikä on YLE-vuodeosastojen paikkatarve. Kysymys ei ole vain paikkamääräistä tai mitoituksista, kysymys on myös muuttuvan väestörakenteen mukaisesta palveluiden kysynnän sijoittumisesta Keski-Pohjanmaan kartalle. Odotettavissa on myös valtakunnallisen sairaalaverkkosuunnittelun mahdolliset vaikutukset alueelle. Soite on tulevaisuudessakin sitoutunut päivystävän keskussairaalan ja merkittävän synnytyssairaalan toimija.

Eikä toiminnallinen murros koske vain sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Myös pelastustoimi elää toiminnallisen murroksen aikaa. Tarve ja vaatimukset kasvavat ja näiden painopiste siirtyy. Pystyäkseen vastaamaan ministeriön ja valvovan viranomaisen vaatimuksiin alueellisen pelastustoimen on pakko reagoida toimintaympäristön muutoksiin. Kun käytettävissä on yksi kokonaisresurssi, merkitsee muutos useimmiten myös luopumista. Vaikeinta uudistumisessa onkin usein juuri luopuminen.

Soite on sen henkilöstöstä rakennettu kokonaisuus – ihmisten verkosto. Siksi ehdottoman tärkeää on huolehtia sen jäsenten jaksamisesta ja hyvinvoinnista sekä hyvästä johtamisesta. Tärkeää on saada tehdä työtä hyvällä mielellä ja motivoituneena, arvostettuna. Tärkeää on jokaisen tunnistaa Soiten yhteinen tavoite, mikä saa meidät jokaisen etsimään myös tuottavia ja vaikuttavia ratkaisuja arkityössä.

Eikä Soite ole yksin. Soite on yksi lenkki keskipohjalaisessa toimintaympäristössä. Olemme aktiivisia terveyden ja hyvinvoinnin edistäjiä, mutta teemme sen tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Erityisen suuri on alueen kuntien, järjestöjen ja yhdistyksen, seurakuntien, kaikkien vapaaehtoisten, Keski-Pohjanmaan Liiton sekä yritysten kanssa tehtävä yhteistyö. Soite ei ole Keski-Pohjanmaan elinvoiman ensisijainen ylläpitäjä, mutta se on tärkeä turvallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin kannattelija sen väestölle.

*Minna Korkiakoski-Västi
Hyvinvointialuejohtaja
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite*

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

2. Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat ja toimintaympäristö

2.1 Toiminta- ja taloussuunnitelman rakenne

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavan kalenterivuoden talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialueen talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviovuoden suunnitelman tulee olla osa vähintään kolmen vuoden mittaista taloussuunnitelmaa, joka sisältää toiminnan ja talouden tavoitteet. Suunnitelmaan on sisällytettävä toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Lisäksi suunnitelmassa tulee osoittaa, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointeja varten hyvinvointialue voi ottaa pitkäaikaisen lainan, jos valtioneuvosto on antanut siihen valtuuden hyvinvointialuelain 15 §:n mukaisesti. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen suunnittelukauden loppuun mennessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Taseen alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten toiminta- ja taloussuunnitelma on kolmivuotinen 2024–2026. Suunnitelmassa katsomme myös kohti vuotta 2030, sillä strategian täytäntöönpanon varmistavassa Soite 2030-ohjelmassa rakennamme kehityspolkuamme kohti vuotta 2030. Vuosi 2024 on ohjelmassa nimetty uudistamien ajaksi, jonka takia käytämme sanoitusta ”Uudistamisen aika - toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026”.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti aluehallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Aluehallitus antoi valmistelevalle viranhaltijoille vuoden 2024 talousarvion alustavan suunnitteluraamin kokouksessaan 29.5.2023. Tämän jälkeen suunnittelutyötä on tehty yhdessä toimialueiden esihenkilöiden kanssa. Aluehallitukselle on esitetty väliaikatieitoja ja käyty tarkentavaa keskustelua syksyn kokouksissa. Hallintosäännön mukaisesti aluevaltuusto hyväksyy toiminta- ja taloussuunnitelman sisältäen toiminnan strategiset linjaukset, toiminnalliset painopisteet, talouden tavoitteet, tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarvion.

Valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Ne on esitetty luvuissa 3–6. Luku 2 sisältää esityksen aluevaltuustotasoisista sitovista tavoitteista, hyvinvointialueen strategiasta, organisoitumisesta, toimintaympäristöstä ja sisäisestä tarkastuksesta.

2.2 Talousarvion sitovat tavoitteet

Keski-Pohjanmaan hallintosäännön 75 § mukaisesti aluevaltuusto hyväksyy talousarvion sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Aluevaltuustolle esitetään hyväksyttäväksi alla esitetyt sitovat tavoitteet vuodelle 2024.

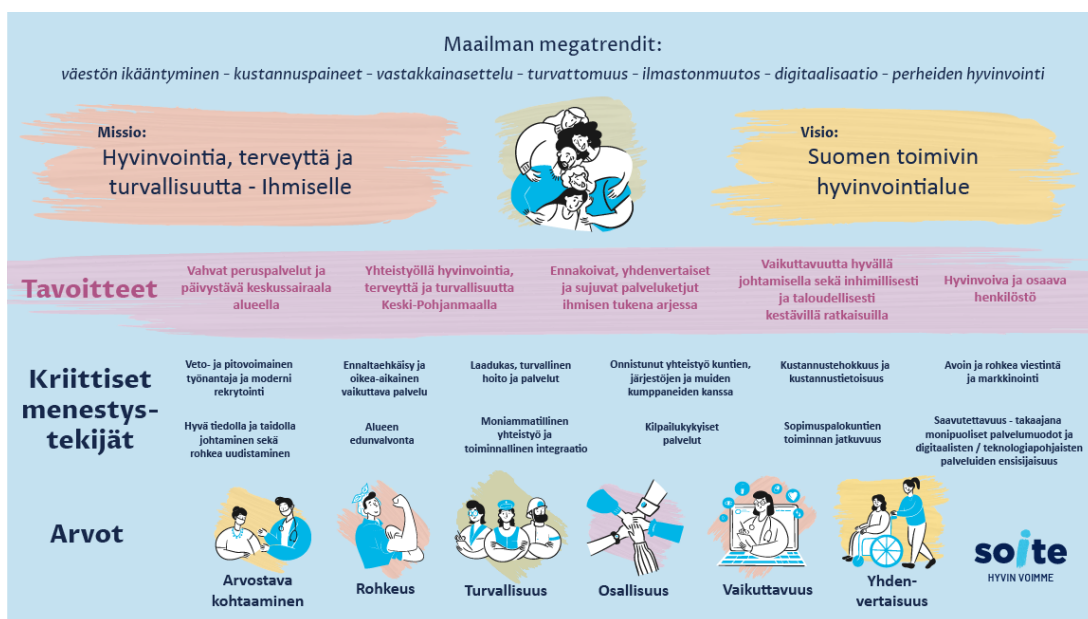
Sitova tavoite	Tavoitetaso
Tuloslaskelman tulos	1 882 000 €
Investointien kokonaismäärä	30 646 000 €
Investointeja varten otettavien lainojen enimmäismäärä	18 000 000 €
Tavoitteet ja mittarit	Soite yhteensä: strategiset tavoitteet ja mittarit (luku 2.3) Toimialueet: toiminnalliset tavoitteet ja mittarit (luvut 3.1–3.5)

Taulukko 1: Keski-Pohjanmaan sitovat tavoitteet, aluevaltuusto

2.3 Arvot, strategiset linjaukset ja tavoitteet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen johtamista ja kehittämistä viitoittaa aluevaltuuston hyväksymä strategia (KPHVAVAL 13.06.2022 § 51). Se sisältää mission, vision, arvot, kriittiset menestystekijät ja strategiset tavoitteet. Visiomme on olla Suomen toimivin hyvinvointialue. Arvojamme ovat arvostava kohtaaminen, rohkeus, turvallisuus, osallisuus, vaikuttavuus ja yhdenvertaisuus. Strategiset tavoitteet ovat seuraavat: 1) vahvat peruspalvelut ja päivystävä keskussairaala alueella, 2) yhteistyöllä hyvinvointia, tervettä ja turvallisuutta Keski-Pohjanmaalla, 3) ennakoivat, yhdenvertaiset ja sujuvat palveluketjut ihmisen tukena arjessa, 4) vaikuttavuutta hyvällä johtamisella sekä inhimillisesti ja taloudellisesti kestäväillä ratkaisuilla sekä 5) hyvinvoiva ja osaava henkilöstö.

Strategiatyö on jatkunut ohjelmatyönä, jolloin on laadittu aluevaltuuston hyväksymät sote-palvelustrategia (KPHVAVAL 20.2.2023 §7) ja pelastuksen palvelutasopäätös (KPHVAVAL 13.11.2023 §70). Aluehallitus on hyväksynyt markkinointi- ja viestintäohjelman (30.1.2023 §25), digiohjelman (12.6.2023 §154) ja henkilöstöohjelman (12.6.2023 §156).

Kuva 1: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

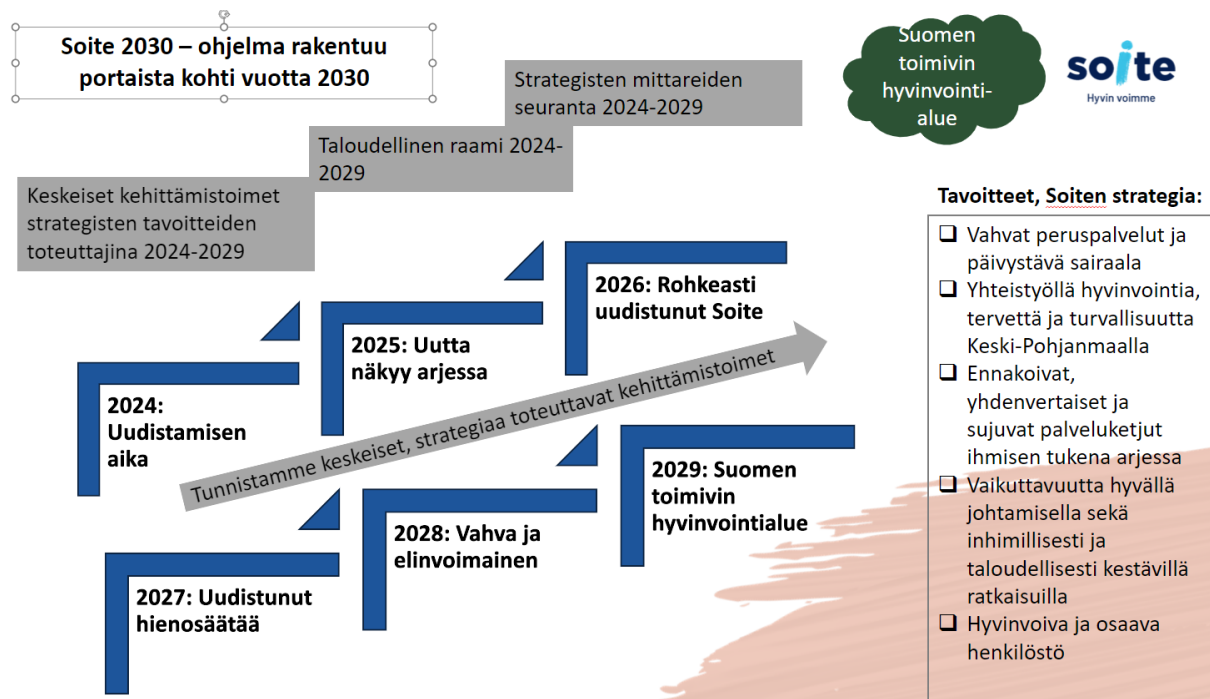
Sote-palvelustrategia sisältää Soiten strategian kanssa identtiset strategiset tavoitteet, jotka on palvelustrategiassa konkretisoitu mittareiksi. Lisäksi Pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on määritelty pelastustoimen keskeiset tavoitteet ja mittarit. Vuonna 2024 Soiten strategisia tavoitteita (1–5) tarkastellaan edellä kuvatulla tavalla valittuja tavoitteita ja mittareita sekä niiden kehitystä seuraten. Osaa mittareista koskee lakisääteiset tavoitetasot.

Kuva 2: Strategiset tavoitteet ja mittarit

Aluehallitus merkitsi tiedoksi Soite 2030 -ohjelman versio 1:n ja hyväksyi sen täytäntöönpantavaksi (KPHVAH § 244) Soite 2030-ohjelman, joka tarkoittaa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategian, sote-palvelustrategian ja pelastuksen palvelutasopäätöksen täytäntöönpano-ohjelmaa. Ohjelman sisältö rakentuu rullaavasti eli toimet tarkentuvat yli ajan. Soite 2030-ohjelma rakentaa polkumme kohti vuotta 2030, johon mennessä visiomme olla Suomen toimivin hyvinvointialue on toteutunut. Ohjelma koostuu 12 strategisesta kehittämiskokonaisuudesta, joiden sisälle muodostuvat konkreettiset toimet toimintamme kehittämiseksi ja uudistamiseksi. Osa kehittämiskokonaisuuksista on jo pitkällä ja osaa rakennetaan parhaillaan. Toiminnaltaan ja kustannussäästövaikutuksiltaan merkittävimmät kehittämiskokonaisuudet ovat seuraavat: 1) uudet tavat tuottaa palvelut ja saavuttaa väestö, 2) toimipaikkaverkosto vastaamaan alueellista palvelutarvettamme, 3) ihminen digin keskiössä – digiohjelma sujuvoittaa palveluketjuja ja sisäistä toimintaa, 4) monituottajamallin strategiset valinnat sisäisissä ja ulkoisissa palveluissa, 5) henkilöstön riittävyys – henkilöstöohjelman toimenpiteet käytäntöön ja 6) yta-yhteishankkeella yhteistä kehittämistä.

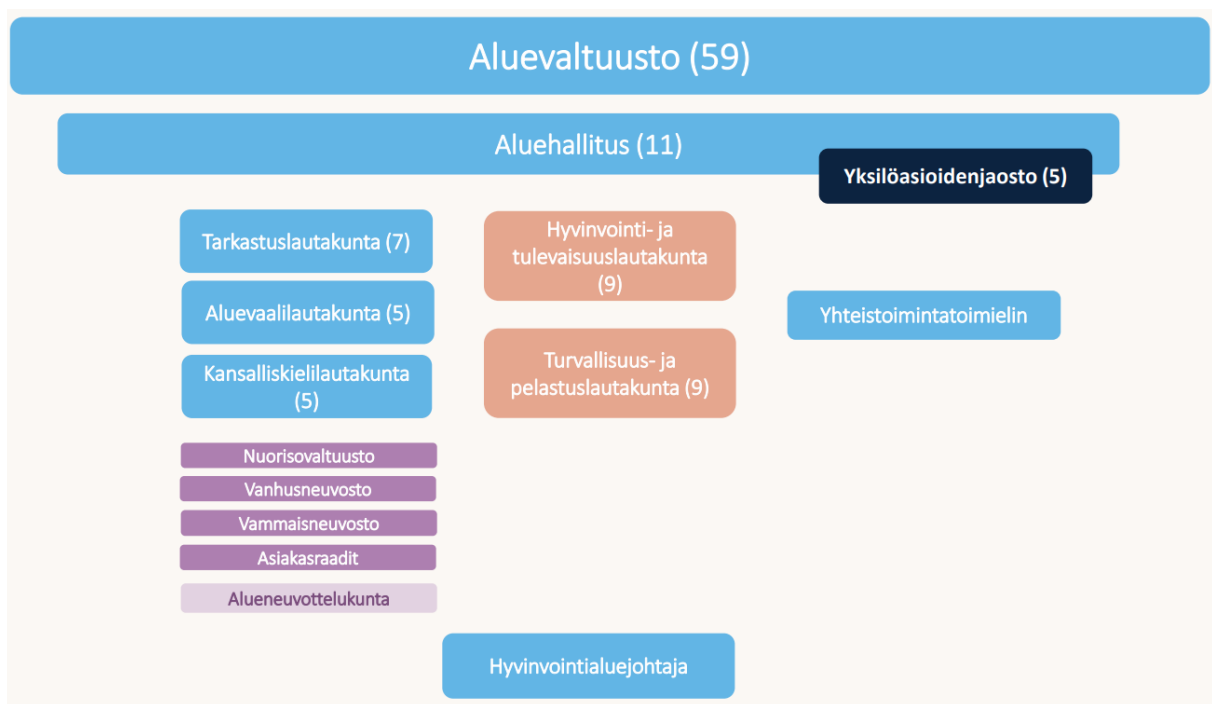
Soite 20230-ohjelmassa vuodet kohti vuotta on nimetty omilla nimillään. Vuosi 2024 on nimetty *uudistamisen aika* – vuodeksi. Tämä toiminta- ja taloussuunnitelma kantaa samaa nimeä kertoen vahvasta yhteydestä Soiten strategiaan ja Soite 2030-ohjelmaan.

Kuva 3: Soite 2030 – strategian täytäntöönpano-ohjelma

2.4 Organisoituminen ja tilivelvolliset

Aluevaltuusto on 7.3.2022 kokouksessaan hyväksynyt Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön, jonka mukaisesti toimielinorganisaatio rakentuu.

Kuva 4: Toimielinorganisaatio

Hallintosäännön 3 §:n mukaisesti aluevaltuusto vastaa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta, käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hyvinvointialueen toimintaa johdetaan aluevaltuuston hyväksymän hyvinvointialuestrategian ja sitä konkretisoivien sote-palvelustrategian ja pelastuksen palvelutasopäätöksen muodostamana kokonaisuutena.

Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Aluehallitus vastaa hyvinvointialueen toiminnan yhteensovittamisesta, palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta, omistajaohjauksesta, henkilöstöpolitiikasta sekä sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sopimushallinnan järjestämisestä. Aluehallitus vastaa sisäisen tarkastuksen järjestämisestä.

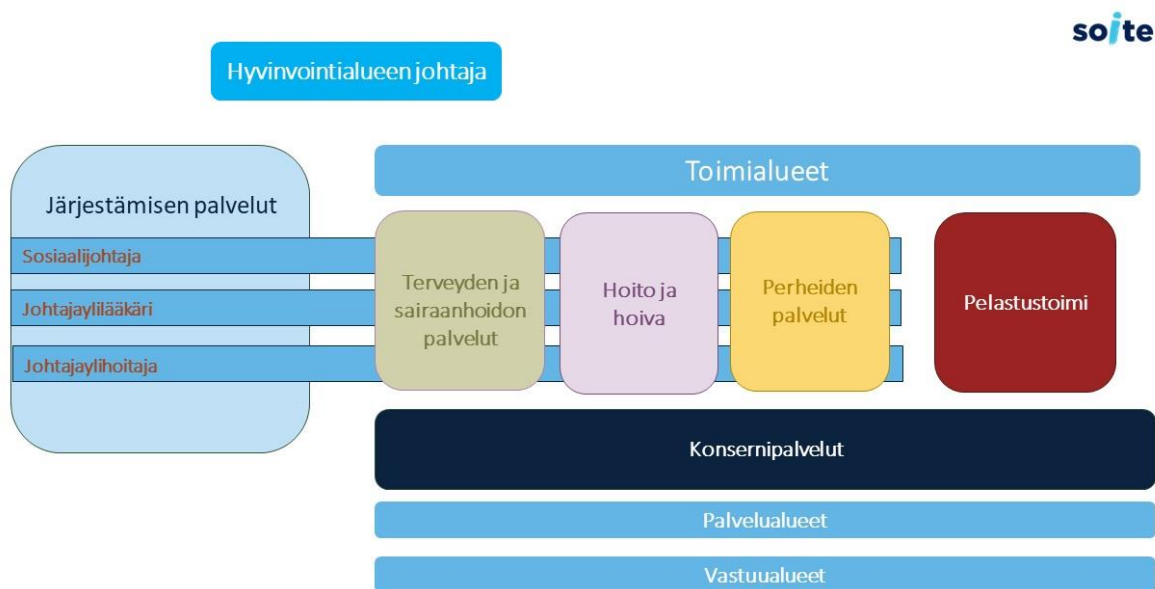
Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Hyvinvointialuejohtaja vastaa asioiden valmistelusta aluehallituksen käsiteltäväksi.

Toimielinorganisaatio määritellään hallintosäännön 2. luvussa ja toimielinten tehtävät ja toimivallan jako hallintosäännön 4. luvussa. Hallintosäännön 21–24 §:ssä kuvataan yksilöasioiden jaostolle ja

lautakunnille kuuluvat tehtävät. Neuvostot, asiakasraadit, nuorisovaltuusto ja alueneuvottelukunta ovat vaikuttamistoimielimiä (14–18 §:t).

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminta jakautuu toimialueisiin, palvelualueisiin ja vastuualueisiin. Lisäksi kolme professioiden edustajaa toimii sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen vastuuhenkilöinä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminnan ja henkilöstön organisoituminen muuttuu 1.1.2024 siten, että hyvinvointialueelle perustetaan omavalvonnan tehtäviin keskittyvä toimialue. Aluehallitus on osaltaan hyväksynyt järjestämisen ja omavalvonnan toimintamallin päätöksellään 13.11.2023 § 267. Toimintamallin edellyttämistä organisaatio- ja budjettirakennemuutoksista päättää muodollisesti aluevaltuusto osana toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Uuden toimialueen nimi on Järjestämisen palvelut, ja se sisältää kaksi vastuualuetta: TKIO ja osallisuus sekä Laatu ja valvonta (pl. työhyvinvoinnin tehtävät). Edellä mainitut vastuualueet siirtyvät Järjestämisen palveluihin Konsernipalveluiden toimialueesta. Näin varmistetaan myös Konsernipalvelujen omavalvonnan riippumattomuus. Omavalvonta perustuu hyvinvointialuelain 7 §:n säännökseen, jonka mukaisesti hyvinvointialueen tulee ohjata ja valvoa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamista. Omavalvonnasta säädetään myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 luvussa ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 4 luvussa.

Kuva 5: Henkilöstöorganisaatio 1.1.2024 lukien

Hallintosäännön 30–39 §:ssä määritellään johtajien yleiset tehtävät ja vastuut sekä kuvataan hyvinvointialuejohtajan, professioiden edustajien ja toimialue-, palvelualue- ja vastuualuejohtajien vastuut.

Hyvinvointialuelain 22 §:n ja hallintosäännön 19 §:n mukaisesti aluevaltuusto päättää tilivelvollisten nimeämisestä. Hyvinvointialuelain tarkoittamia tilivelvollisia ovat aluehallituksen ja sen jaoston jäsenet sekä kunkin tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Johtavia viranhaltijoita ovat toimielimen esittelijät sekä toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat. Valtuutetut eivät aluevaltuuston jäsenyyden perusteella ole tilivelvollisia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa (KPHVAH 25.9.2023 § 214) kuvataan tilivelvollisuuden käsitettä ja tilivelvollisen vastuuta.

Vaikka aluevaltuusto hyväksyy tilivelvollisten luettelon, viime kädessä on tilintarkastajan harkinnassa, kehen mahdollinen tilintarkastuskertomuksessa esitettävä muistutus kohdistetaan.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen tilivelvollisia vuonna 2024 ovat:

Toimielinten jäsenet

Aluehallituksen jäsenet ja varajäsenet

Yksilöasioiden jaoston jäsenet ja varajäsenet

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Esittelijät

Aluehallituksen esittelijä (hyvinvointialuejohtaja ja varahenkilöt)

Yksilöasioiden jaoston esittelijä (sosiaali johtaja, johtajaylilääkäri)

Viranhaltijat

Hyvinvointialuejohtaja

Pelastusjohtaja

Johtajaylilääkäri

Sosiaali johtaja

Johtajaylihoitaja

Talousjohtaja

Henkilöstöjohtaja

Hankinta johtaja

Toimialuejohtajat

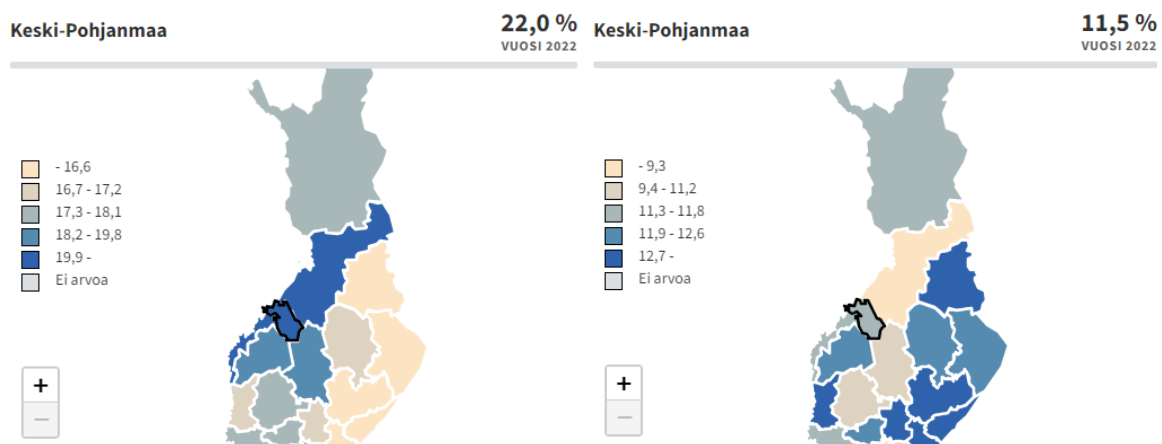
2.5 Toimintaympäristö ja palvelujen kysyntä

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on yksi 21:stä maakuntajakoon pohjautuvasta hyvinvointialueesta. Alueen väestömäärä noin 68.000 asukasta jakaantuu kahdeksan kunnan alueelle. Yhteys lähimaakuntiin on luontainen ja tiivis, jonka seurauksena alueemme palveluja käyttävät niin Pohjois-Pohjanmaan kuin Pohjanmaan hyvinvointialueen asukkaat.

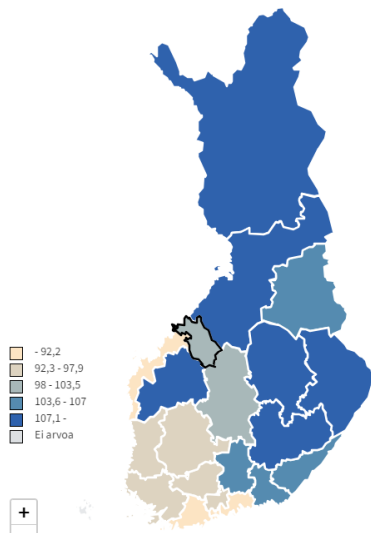
Kuva 6: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen kuuluvat kunnat (sininen väri)

Alle 17-vuotiaiden osuus väestöstä on Keski-Pohjanmaalla selkeästi keskimääräistä korkeampi. Samoin yli 65 – vuotiaiden osuus väestöstä on keskimääräistä suurempi.

Kuva 7: 0–17 – vuotiaiden osuus väestöstä, % (vasen) ja 75-vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, % (oikea)

Alueen sairastavuusindeksi on maan keskitasoa 103,4 %. Luvussa heijastuu sekä nuoren väestön lukua parantava sekä keskimääräistä vanhemman ikäluokan osuuden korkeahko taso. Sairastavuusindeksi kuvaa kymmenen sairausryhmän sairauksien yleisyyttä alueen väestössä.

Kuva 8: Sairastavuusindeksi

Hyvinvointialuelainsäädäntö korostaa tiiviistä ja sopimusperusteista yhteistyötä kunkin hyvinvointialueen omassa viiteryhmässä, ns. yhteistyöalueella. Yhteistyöalueita on Suomessa viisi kappaletta, ja jokaisella alueella on yliopistollinen sairaala. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on osa pohjoista yhteistyöaluetta, johon lisäksemme kuuluvat Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun hyvinvointialueet. Samaan yhteistyöalueeseen kuuluvat hyvinvointialueet laativat keskinäisen yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan muun muassa hyvinvointialueiden välisestä työnjaosta. Lisäksi kaksikieliset hyvinvointialueet tekevät keskinäisen yhteistyösopimuksen ruotsinkielisten asiakkaiden kielellisten oikeuksien turvaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 12.12.2022 yhteistyöaluesopimuksen sekä Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa tehtävän erillisen yhteistyösopimuksen. Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa erityisesti Kruunupyyn väestön palvelutarpeiden tyydyttäminen on keskiössä. Tämä perustuu Kruunupyyn välittömään läheisyyteen ja historiaan osana Soite – kuntayhtymää vuoden 2022 loppuun saakka. Pohjoisen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden yhteistyö on lähtenyt erinomaisesti liikkeelle vuoden 2023 aikana. Yhteistyön konkreettinen ilmentymä on Tervia logistiikka oy, joka on yhteistyöalueen yhteisomisteinen inhouse -yhtiö asiakas—ja potilaskuljetusten varausjärjestelmän organisoimiseksi. Yhtiön toiminnan käynnistämisen mahdollistavia toimia rakennetaan parhaillaan. Yhteistyöalueen yhteistyötä tehdään myös yhteishankkeen muodossa. Hyvinvointialueet ovat osoittaneet yhteishankkeeseen taloudellisen panostuksen kokonaissummaltaan 1,5 miljoonaa euroa. Hankkeella edistetään vuoden 2024 aikana mm. rekrytointiin, hankintatoimeen ja toimitiloihin liittyviä asioita.

2.6 Taloudelliset lähtökohdat

Sote- ja pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueelle tapahtui myös rahoituksellinen muutos: sote- ja pelastustoimen rahoituksesta alkoi vastata kuntien sijaan valtio. Valtion yleiskatteisen rahoituksen lisäksi hyvinvointialueet saavat tuloja mm. asiakas- ja potilasmaksuista, myyntituotoista muille hyvinvointialueille ja valtionavustuksista. Hyvinvointialueiden yleiskatteinen valtionrahoitus on v. 2024 yhteensä noin 24,8 miljardia euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen 2,1 miljardia euroa. Nousua selittää kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten päivittyminen talousarviotiedoista tilinpäätöstiedoiksi, hv-indeksillä huomioitava kustannustason nousu, ennakoitu palvelutarpeen kasvu, uusiin tehtäviin liittyvä rahoitus sekä yliopistosairaalalisänä maksettava rahoitus. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen osuus vuoden 2024 rahoituksesta on 312 miljoonaa euroa, jossa on kasvua vuoteen 2023 verrattuna noin 10 miljoonaa euroa. Rahoituksen määrää laskee ns. siirtymätasaus (vuonna 2024 18,8 M€).

Vuosi 2023 on osoittanut, että rahoituksen riittävyys toiminnan kuluihin on erittäin haasteellista kaikilla hyvinvointialueilla. Niin on myös Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella. Vuoteen 2024 lähdemme alijäämäisen vuoden 2023 tuloksen rasittamana. Arvio vuoden 2023 alijäämästä on 8–10 miljoonaa euroa (tarkasteltu 1–10/2023 tulokseen perustuen). Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Siten vuoden 2023 alijäämästä ja vuosien 2024–2026 yhteenlasketusta tuloksesta syntyvän kumulatiivisen tuloksen tulee olla tasapainossa (min. 0 €) tai ylijäämäinen vuoden 2026 loppuun mennessä.

Soite 2030-ohjelman toteuttaminen on avainasemassa, jotta pystymme sopeuttamaan menokehityksemme valtion rahoituksen sekä myynti- ja maksutuottojen asettamiin puitteisiin. Ainakin osa vuoden 2023 alijäämästä on pystyttävä kattamaan vuoden 2024 aikana, jotta kattamisvelvollisuutta ei jää liikaa vuosille 2025 ja 2026. Vuoden 2024 talousarvio sisältää sekä nopeavaikutteisia kustannussäästöjä tuovia ja kustannusten nousua hillitseviä toimia, että pidempivaikutteisia toimia taloudellisen tasapainon saavuttamiseksi. Nopeavaikutteiset toimet kohdistuvat mm. sijaishenkilöstön entistä kustannustehokkaampaan käyttöön, erikoissairaanhoidon paikkamäärien sopeuttamiseen tarvetta vastaavaan määrään, uusista vakansseista pidättäytymiseen toiminnan muutoksia hyödyntäen ja ostopalvelujen supistamiseen. Lisäksi Soite 2030-ohjelman strategiset kehittämiskokonaisuudet edistyvät vuoden 2024 aikana tuoden säästöjä. Säästötoimia toteuttaen tarkoituksemme on pitää ulkoiset kulut 2024 enintään vuoden 2023 kulujen tasolla. Tähän tähdätään siitä huolimatta, että esimerkiksi TES-korotukset kasvattavat henkilöstökulumme noin 10 miljoonaa euroa.

2.7 Henkilöstö ja osaamisen kehittäminen

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on noin 4.000 henkilön työpaikka. Vakituksessa työsuhteessa heistä on noin 2.800 henkilöä (tilanne 9/2023). Vuotta 2024 varjostaa edelleen henkilöstöpula tietyissä henkilöryhmissä, erityisesti lääkäreissä ja sosiaalityöntekijöissä. Myös pelastustoimen osaajien saatavuus on puutteellista. Henkilöstötarvetta paikataan ostopalveluilla, joiden kustannukset esimerkiksi lääkäripalveluissa ovat vähintään kaksinkertaiset.

Henkilöstön pito- ja vetovoiman perustamme on hyvä. Vuonna 2023 toteutetulla kyselyllä (vastausprosentti 65 %) saatiin kattava kuva henkilöstön työhyvinvoinnin nykytilasta, työn sujumisesta, työtehtävistä ja omista voimavaroista sekä esihenkilön ja työnantajan toiminnasta. Soitea työnantajana suositteli 81 % vastaajista.

Aluehallituksen toukokuussa 2023 hyväksymässä henkilöstöohjelmassa tunnistettiin viisi tärkeintä kehityskohdetta: 1) Henkilöstön riittävyyteen liittyvät toimet (hakijamarkkinointi, rekrytointiprosessi, perehdyttäminen, työnantajamaine), 2) Lähijohtaminen, 3) Palkitsemismalli, 4) Työhyvinvointia tukevat käytännöt ja 5) Yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta tukevat periaatteet ja käytännöt. Työ kehityskohteiden parissa alkoi vuoden 2023 aikana ja jatkuu läpi vuoden 2024.

Henkilöstökulut muodostavat 55 % Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuoden 2024 ulkoisista kuluista. Henkilöstön määrän, osaamisen ja tuottavuuden varmistaminen ovat erittäin tärkeässä asemassa toiminnan ja talouden yhteensovittamisessa. Käytännössä henkilöstösidonnaisten kulujen osuus on tätäkin suurempi, sillä ostopalvelut sisältävät merkittävän määrän henkilötöiden ja asiantuntijuuden ostoja.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä ohjaa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia. Osaamisen kehittäminen on osa henkilöstösuunnittelua ja hyvinvointialueen veto- ja pitovoimaa. Osaamisen kehittämisen tulee olla kustannustehokasta sekä tukea soten ja pelastustoimen integraation kehittymistä. Soiten strategisten tavoitteiden edistämiseksi osaamisen kehittäminen kohdistuu seuraaviin painopistealueisiin:

- Uusien palvelumuotojen, erityisesti sähköisten palvelujen, kehittämiseen liittyvä osaaminen
- Riittävän erikoisosaamisen varmistaminen
- Asiakas-, potilas- ja työturvallisuuteen sekä digiturvallisuuteen liittyvän osaamisen varmistaminen
- Integroiduissa palveluprosesseissa toimimisen osaaminen
- Osaamisen johtamisen ja esimiestyön vahvistamiseen erityisesti valmentavan johtamisen, muutoksen tukemisen ja tiedolla johtamisen osa-alueilla

Aluehallitus hyväksyy erillisenä laadittavan henkilöstösuunnitelman toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisen jälkeen joulukuussa 2023.

2.8 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta linkittyvät vahvasti Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen johtamisjärjestelmään. Ne toimivat johdon ja hallinnon työvälineenä, jota hyödynnetään strategian, tavoitteiden, toimintaprosessien ja riskien ennakoinnissa ja tarkastelussa. Sisäistä valvontaa säätelee hyvinvointialuelain ja hallintosäännön lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet – dokumentti (KPHVAV 14.11.2022 § 78) sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje (KPHVAH 25.9.2023 § 214). Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on kohtuullinen varmuus siitä, että riskit on hallittu tarkoituksenmukaisesti ja organisaation taloudelliset ja toiminnalliset päämäärät ja tavoitteet saavutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti.

Sisäisen valvonnan erityisiä lakisääteisiä osa-alueita ovat omavalvonta ja sisäinen tarkastus. Omavalvonnan osalta vuoden 2024 alussa tulee voimaan uusi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaki. Järjestäjän omavalvonnan toteuttamista varten aluehallitus on hyväksynyt (11/2023 § 267) toimintamallin, jolla luodaan edellytykset käytännön toteutukselle. Omavalvonnan tehtävä on valvoa, että palvelut ovat sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan asiakkaiden ja potilaiden tarpeen ja turvallisuuden edellyttämiä. Sen toteuttamista ohjaa erillinen omavalvontaohjelma (13.2.2023 § 42), joka päivitetään tarvittaessa.

Sisäisen tarkastuksen suorittamista varten Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella on sisäisen tarkastajan virka. Sisäinen tarkastaja arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Aluehallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen osalta erillisen vuosisuunnitelman.

Toiminnallisiin riskeihin painottuva riskiarviointi toteutetaan jokaisella vastuualueella vuosittain ennen kesää. Organisaation tavoitteiden kannalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu rahoituksen ja henkilöstön riittävyys sekä alueen asukkaiden palvelutarpeen kasvu. Riskienhallinnan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Soite 2030 -ohjelman toimeenpano onnistuu tehokkaasti, vaikuttavasti ja aikataulussa pysyen.

3. Käyttötalous

Luvussa 3. kuvataan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimialueiden organisaatiot sekä hyvinvointialueen strategiasta ja Soite 2030-ohjelmasta johdetut toimialueiden toiminnalliset tavoitteet ja talousarviot. Valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti valtion yleiskatteista rahoitusta ei ole kohdistettu toimialojen (sote ja pelastustoimi) ja toimialueiden talousarvioihin. Toiminnalliset tavoitteet on jaoteltu Soite 2030-ohjelmassa tunnistettujen strategisten kehittämiskokonaisuuksien mukaisesti. Näin varmistetaan, että toimialueiden suunnittelu toteuttaa Soiten strategiaa, jota puolestaan Soite 2030-ohjelma täytäntöön panee. Luku 3 sisältää myös 1.1.2024 alkavan uuden Järjestämisen palvelut – toimialueen ja keskushallinnon kuvauksen talousarvioineen.

Aluehallitus vahvistaa toiminta- ja taloussuunnitelman 2024–2026 päätöksästyksen (aluevaltuusto 4.12.2023) jälkeen toimialueisiin kuuluvien vastualueiden käyttösuunnitelmat (hallintosääntö 75 §). Käyttösuunnitelmissa toimialueille hyväksytyt talousarviot jakaantuvat tarkemmalle tasolle.

3.1 Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

Terveyden ja sairaanhoidon palvelut – toimialue hoitaa suurinta osaa Soiten perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toiminnoista. Keski-Pohjanmaan keskussairaala on lähin päivystävä sairaala hyvinvointialueettamme laajemmalle asiakasryhmälle eli noin 200.000 asukkaalle. Toimialue on henkilöstömäärältään ja budjetiltaan Soiten suurin kokonaisuus. Toimialueella työskentelee noin 1.100 ammattilaista tarkoittaen neljännestä Soiten henkilömäärästä.

Kuva 9: Organisoituminen, Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

TERVEYDEN- JA SAIRAANHOITOPALVELUT (1000 €)	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos- % 24/23
TOIMINTATUOTOT	53 619 €	58 180 €	59 956 €	61 527 €	9 %
ULKOISET TUOTOT	38 370 €	42 669 €	44 135 €	45 389 €	11 %
Myyntituotot	27 106 €	29 773 €	31 262 €	32 200 €	10 %
Maksutuotot	8 436 €	9 451 €	9 451 €	9 829 €	12 %
Tuet ja avustukset	1 793 €	2 105 €	2 042 €	1 981 €	17 %
Muut toimintatuotot	1 035 €	1 340 €	1 380 €	1 380 €	29 %
Valmisteverastojen muutos					
SISÄISET TUOTOT	15 248 €	15 511 €	15 822 €	16 138 €	2 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-167 097 €	-173 149 €	-180 015 €	-186 275 €	4 %
ULKOISET KULUT	-125 570 €	-131 267 €	-136 319 €	-140 913 €	5 %
Henkilöstökulut	-66 053 €	-70 205 €	-73 715 €	-75 927 €	6 %
Palvelujen ostot	-36 749 €	-37 235 €	-38 539 €	-40 465 €	1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 290 €	-21 205 €	-21 417 €	-21 846 €	5 %
Avustukset	-7 €	-8 €	-8 €	-8 €	7 %
Muut toimintakulut	-2 470 €	-2 614 €	-2 641 €	-2 667 €	6 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-41 527 €	-41 882 €	-43 696 €	-45 363 €	1 %
TOIMINTAKATE	-113 478 €	-114 969 €	-120 058 €	-124 748 €	1 %
Valtion rahoitus					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	-113 478 €	-114 969 €	-120 058 €	-124 748 €	1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 992 €	-2 355 €	-2 544 €	-2 595 €	18 %
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-115 469 €	-117 324 €	-122 602 €	-127 343 €	2 %

Taulukko 2: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Terveiden ja sairaanhoidon palvelut

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Strateginen kehittämistoimi	Toimenpide	Aikataulu	Tavoite ja mittari
Viestintä- ja markkinointi-ohjelma vie eteenpäin näkyvyyttämme	Sosiaalisen media käyttö, eri ammattiryhmien tapahtumiin osallistuminen sekä oppilaitosmarkkinointi	2024	Sosiaalisen median seuraajien määrä kasvaa
TOIMINNAN VAIKUTTAUVUUTTA LISÄTÄÄN JA PALVELUJEN LAATU PARANEE Ihminen digin keskiössä – digiohjelma sujuvoittaa palveluketjuja ja sisäistä toimintaamme			
Vastaanottopalvelut	Etävastaanottoja saatavana kaikilla ammattiryhmillä Henkilöstön digiosaaminen paranee Hoitava viestintä Sähköisen ajanvarauksen mahdollistaminen Potilaiden oireiden omaseurannan ja kotimittausten parempi hyödyntäminen	2024–2025	Etävastaanottojen määrä lisääntyy +10 % Koulutuksen laadun ja määrän lisääntyminen Omahoitoviestien määrän kasvu 5 % Takaisinsoiton ajanvarausmahdollisuus käynnistynyt ja mahdollisuus varata etävastaanoille aikoja sähköisesti Uusi keino mittausten siirtoon ammattilaisten tietoon digitalisaation avulla
Somatiikka	Palvelujen digitalisointi poliklinikoilla Henkilöstön digiosaaminen paranee	2024–2026	Takaisinsoitot käytössä Digihoitopolkuja lisätään Etävastaanottoja käyttöön Koulutuksiin osallistuminen, digityöryhmät
Päivystys- ja sairaanhoidolliset palvelut	Digiasioinnit hoidon tarpeen arvioinnissa	2024–2025	Digitalisten ensikontaktien lisääminen
Neurologia ja kuntoutuspalvelut	Digityökalujen avulla panostetaan ennaltaehkäisevään hoitoon Asiakkaan tuottaman tiedon hyödyntäminen	2023–2024	Etäpalveluiden käyttöaste Uusien digikanavien / digihoitopolkujen määrä Sähköiset esitietolomakkeet, toimintakyvyn itsearviointi
Suun terveydenhuolto	Etävastaanottojen lisäys Digiasioinnit hoidon tarpeen arvioinnissa	2024–2026	Neuvolaikäisten etätarkastusten määrä Suuskannerin käytön lisääminen Omaolon käyttöasteen nosto Virtuaalioskoin käyttöasteen nosto Sähköisen ajanvarauksen lisääminen
PALVELUJEN LAATU PARANEE			

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Henkilöstön riittävyys – henkilöstöohjelman toimenpiteet käytäntöön			
Vastaanottopalvelut	Asiantuntijahoitajamallin vahvistaminen Nuorten lääkäreiden tuen parantaminen	2024-2026	Uusien asiantuntijahoitajien koulutus Yhtenäiset asiantuntijahoitajille hoitoon pääsyn kriteerit ja tuki työlle Henkilöstötyytyväisyys Kuinka monella erikoistuvalla lääkäriellä on henkilökohtainen ohjaaja
Somatiikka	Esihenkilöiden jaksaminen Positiivisen työilmapiirin välittäminen Työhyvinvoinnista huolehtiminen	2024–2026	Esihenkilöiden vakanssit täytetty Henkilöstökyselyn tulos hyvä Sairaspoissaolot vähenevät Henkilöstön pysyvyys Poissaoloihin kyetään reagoimaan sijaisilla
Päivystys- ja sairaanhoidolliset palvelut	Työn kuormittavuus vähenee	2024	Työtehtävät ja vastuut määritetään selkeästi
Neurologia ja kuntoutuspalvelut	Ostopalvelun määrän oikea suhde omaan henkilökuntaan Keskitetty rekrytointi Henkilöstön jaksamista tuetaan	2024-2026	Työhyvinvointikyselyjen tulokset Henkilöstön vaihtuvuus Vakanssien täyttöaste Työhakemusten määrä Koulutusten määrä
Suun terveydenhuolto	Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen	2024	Perehdytyskansiot Kannustimia tuotetaan työssä viihtymiseen
LISÄTÄÄN TOIMINNAN LAATUA JA VAIKUTTAVUUTTA, HUOMIOIDAAN TERVEYDENHUOLTO OSANA TOIMIVAA YHTEISKUNTAA Toimipaikkaverkosto vastaamaan alueellista palvelutarvettamme			
Vastaanottopalvelut	Integraatiota lisätään muiden sote-toimijoiden kanssa Laboratorionäytteenotto	2024–2026	Verkosto vastaamaan tarvetta huomioiden integraatio Tasavertaiset palvelut kaikille
Päivystys- ja sairaanhoidolliset palvelut	Oikea-aikainen ensihoitopalvelun asemaverkko Laboratoriopalveluiden palveluverkko optimoitu	2024–2026	Asemaverkko optimoitu palveluntuotannon näkökulmasta Palvelutason toteutumisen parantaminen Laboratoriopalveluja tarjotaan kustannustehokkaasti kaikille tarpeen mukaan

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Neurologia ja kuntoutuspalvelut	Yhtenäinen toiminta tuottaa laatua ja vaikuttavuutta	2026	Sotokeskus I keskittää kuntoutuksen palvelun Kokkolassa
Suun terveydenhuolto	Toimipisteiden tarkastelu tarpeen ja toimitilojen kunnon osalta	2024–2025	Toimipisteiden aukiolojen laajentaminen Sisäilmaongelmalliset työpisteet suljetaan
Uudet tavat tuottaa palvelut ja saavuttaa väestö			
Vastaanottopalvelut	Vastuutyöntekijämalli osaksi toimintaa paremmin Ryhmätoiminta / ryhmävastaanotot	2024–2026	Vastuutyöntekijöiden määrän kasvu COCI – indeksi T3 Potilasryhmien määrän kasvu
Päivystys- ja sairaanhoidolliset palvelut	Sote-Tiken toimeenpano ja käyttöönotto Palvelurakenteen keventäminen	2024 – 2026	Liikkuvien palveluiden yhteinen ohjaus paranee Tilannekuvan välittäminen YTA-tasolla paranee Vähemmän hoitopäiviä ja osastoille palaavia potilaita
Somatiikka	Hoitoprosessien sujuvoittaminen Palvelurakenteen keventäminen	2024–2026	Hoitotakuu toteutuu Poliklinikoiden laajennetut aukioloajat Toimenpiteiden siirtoa polikliiniseksi Vähemmän hoitopäiviä ja osastoille palaavia potilaita
Neurologia ja kuntoutuspalvelut	Matalan kynnyksen liikkuvat palvelut asiantuntijahoitajien toimesta	2024 – 2025	Kotikäyntien määrä omana toimintana Käyntimäärät asiantuntijasairaanhoitajilla
Suun terveydenhuolto	Joustavuutta palveluihin		Kouluikäisten tarkastukset liikkuvilla palveluilla Mahdollistetaan kerralla valmiiksi-ideologia
Monituottaja-mallin strategiset valinnat sisäisissä ja ulkoisissa palveluissa	Ostopalveluiden käyttöön parempaan suunnitelmallisuutta ja vaikuttavuutta	2024 - 2026	Lyhytkestoisten ostopalveluiden vähentäminen Omien työntekijöiden rekrytointiin panostaminen Yhteistyö YTA-alueena
Soiten ja pelastuksen yhteistyön uudet muodot	Yhteisen asemaverkon kehittäminen	2024–2026	Asemahankkeet
Varautumisen ja riskienhallinnan kehittämistoimet ja	Valmiuteen ja varautumisen kehittäminen	2024 – 2026	Uusien toimintatapojen ja ohjeiden tuominen käytäntöön

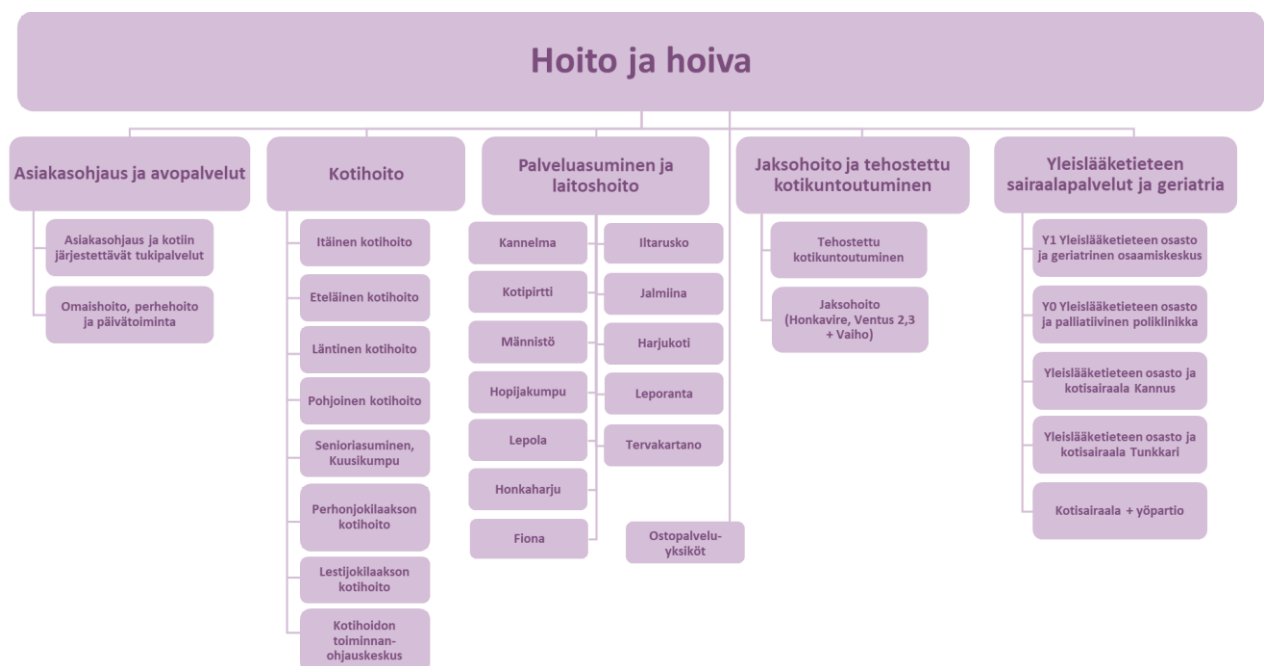
Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

suorituskyvyn määrittely			
Edistämme ennaltaehkäiseviä ja turvallisuutta edistäviä toimia K- P:n toimijoiden yhteistyönä	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen lisäämällä yhteistyön malleja	2024 - 2026	Ennaltaehkäisy paranee Sosiaalinen turvallisuus ja osallisuus paranevat
Mahdollistamme kaksikieliset palvelut	Varmistamme kaksikieliset palvelut kaikilla vastuualueillamme	2024 – 2026	Asiakaspalautteet Ruotsinkielisten palvelujen määrän kasvu
YTA- yhteishankkeella yhteistä kehittämistä	Hyödynnämme YTA- alueen osaamista ja yhteistyötä	2024 -	Yhteistä työvoiman rekrytointia Tervia osaajat paremmin hyödynnettynä toiminnassamme

Taulukko 3: Toiminnalliset tavoitteet, Terveiden ja sairaanhoito

3.2 Hoito ja hoiva

Hoito ja hoiva – toimialue keskittyy ikääntyvien ihmisten palvelujen tuottamiseen. Toiminnassa ovat edustettuina erilaiset palvelutarpeet: avopalvelut, kotihoito, palveluasuminen ja yleislääketieteen sairaalapalvelut. Tavoitteena on, että asiakas voi asua turvallisessa ja esteettömässä omassa kodissaan tukipalvelujen turvin niin pitkään kuin se on mahdollista. Toimialueella työskennellään noin 1.100 ammattilaisen voimin.

Kuva 10: Organisoituminen, Hoito ja hoiva

HOITO JA HOIVA (1000 €)	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos- % 24/23
TOIMINTATUOTOT	17 138 €	18 790 €	19 037 €	19 606 €	10 %
ULKOISET TUOTOT	16 215 €	17 222 €	17 438 €	17 974 €	6 %
Myyntituotot	2 079 €	2 470 €	2 593 €	2 671 €	19 %
Maksutuotot	10 990 €	11 520 €	11 520 €	11 981 €	5 %
Tuet ja avustukset	502 €	75 €	72 €	70 €	-85 %
Muut toimintatuotot	2 644 €	3 157 €	3 252 €	3 252 €	19 %
Valmisteverastojen muutos					
SISÄISET TUOTOT	923 €	1 568 €	1 600 €	1 632 €	70 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-98 641 €	-103 806 €	-111 470 €	-115 252 €	5 %
ULKOISET KULUT	-81 583 €	-82 975 €	-89 323 €	-92 321 €	2 %
Henkilöstökulut	-48 763 €	-49 650 €	-52 133 €	-53 697 €	2 %
Palvelujen ostot	-21 323 €	-21 270 €	-25 014 €	-26 265 €	0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 300 €	-2 532 €	-2 558 €	-2 609 €	10 %
Avustukset	-3 620 €	-3 559 €	-3 594 €	-3 666 €	-2 %
Muut toimintakulut	-5 576 €	-5 965 €	-6 024 €	-6 085 €	7 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-17 058 €	-20 831 €	-22 147 €	-22 931 €	22 %
TOIMINTAKATE	-81 503 €	-85 016 €	-92 432 €	-95 646 €	4 %
Valtion rahoitus					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	-81 503 €	-85 016 €	-92 432 €	-95 646 €	4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-32 €	-66 €	-72 €	-73 €	108 %
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-81 535 €	-85 082 €	-92 504 €	-95 719 €	4 %

Taulukko 4: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Hoito ja hoiva

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Strateginen kehittämistoimi	Toimenpide	Aikataulu	Tavoite ja mittari
Viestintä- ja markkinointiohjelma vie eteenpäin näkyvyyttämme			
	Näkyvyyden lisääminen asiakas- ja henkilöstötarinoiden kautta.	Jatkuva	4 asiakas- ja 2 henkilöstötarinaa vuodessa
	Positiivisten asioiden, erilaisten tempausten viestintä eri kanavissa	Jatkuva	
Ihminen digin keskiössä – digiohjelma sujuvoittaa palveluketjuja ja sisäistä toimintaamme			
	Henkilöstön digiosaamisen vahvistaminen	Heti – 2025	Kpl-määrät: koulutukset, etäkontaktien asiakkaat, digiohjelman toimenpiteet
	Tekoälyn mahdollisuuksien arviointi eri palvelualueilla. Käyttöönotto kotihoidossa jatkuu	Arviointi v. 2025 loppuun mennessä	Tekoäly käytössä kaikilla kotihoidon alueilla v. 2024 loppuun mennessä
	Etäpalveluiden käyttöönotto kaikissa soveltuvissa palveluissa	Jatkuva, välitavoite 2026 loppuun mennessä	Etäkontaktien ja -asiakkaiden määrä 20 % kaikista avohuollon palveluista v. 2026 loppuun mennessä
	Sensoriteknologian hyödyntäminen kotona asumisen tukena	Jatkuva	Sensoriteknologia käytössä v. 2024 loppuun mennessä
	Sähköisten lomakkeiden lisääminen	Jatkuva	50 % ensikäyntilomakkeista täytetään sähköisesti v. 2026 mennessä
Henkilöstön riittävyys – henkilöstöohjelman toimenpiteet käytäntöön			
	Perehdytykseen ja uuden työntekijän, esihenkilön tai opiskelijan vastaanottoon panostaminen	Jatkuva	Työhyvinvointikyselyn suositteluindeksi min. 83 %
	Oppilaitosyhteistyön tekeminen toimialueen tarpeita vastaavasti. Alalta pitkään pois olleille "koulutuspaketti"	Jatkuva	Toimialueen tarpeesta lähtevien koulutusryhmien määrä, kpl
	Henkilöstörakenteen monipuolistaminen vastaamaan asiakkaiden tarpeita	Jatkuva	
	Ympäri vuorokautisen lyhytaikaishoidon paikkojen arviointi henkilöstön riittävyyden näkökulmasta yhdessä terveyden ja sairaanhoidon toimialueen kanssa	6/2024 mennessä	
	Lähijohtamisen resurssien riittävyyden varmistaminen	2024–2025	
	Kannuksen ja Tunkkarin yleislääketieteen osastojen paikkojen vähentäminen 4 kpl (2+2) henkilöstömitoituksen optimoimiseksi ja kotisairaalan toiminnan turvaamiseksi	2024	

Toimipaikkaverkosto vastaamaan alueellista palveluntarvettamme			
	Painopiste terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ja kotiin järjestettävissä palveluissa	2025 loppuun mennessä	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden peittävyys 94 %
	Ympäri vuorokautisen palveluasumisen paikkojen lisääminen v. 2040 mennessä noin 60:llä ja yhteisöllisen asumisen asuntojen lisäys 80–100 asunnolla v. 2040 mennessä		Ympäri vuorokautisen asumisen peittävyys 6 % tai alle yli 75- vuotiaille
	Yhden jaksohoitoyksikön muutos ympäri vuorokautiseksi palveluasumiseksi Kokkolassa. Kuuden paikan siirto vastaamaan paremmin kysyntää	2024	Ympäri vuorokautisen palveluasumisen paikkamäärä kasvaa 14-17 kpl ja lyhytaikaishoidon vähenee 14 -17 kpl
	SAS- prosessin kehittäminen ja nopeuttaminen Ympäri vuorokautiseen palveluasumiseen jonotusajan lyhentäminen	2026 loppuun mennessä	Jonotuksen kesto vähenee nykyisestä km. 85 vrk:sta 70:een eikä jonossa olevien määrä ylitä 100 kappaletta v. 2026 loppuun mennessä
	Toimintojen yhdistäminen yhteisiin tiloihin: toimitilatarpeiden tarkastelu toimialueiden kesken	2024 loppuun mennessä	Toimintoja yhdistetty v. 2024 aikana ja osasta vuokratiloja voitu luopua
	Kokkolan keskustan kotihoidon alueiden yhdistäminen samalle kampukselle, aluerajojen häivyttäminen	2026 mennessä	Henkilöstön liikkuvuus, asiakkaiden tarpeiden mukainen resurssien optimointi ja esihenkilöiden keskinäinen tuki paranee
Uudet tavat tuottaa palvelut ja saavuttaa väestö			
	Tehostetun kotikuntoutumisen satelliittitiimin perustaminen Lesti- ja Perhonjokilaaksoon	2025	Toteutunut toimenpide, käyntimäärien kasvu % vrt. v. 2024
	Etäkuntoutuksen menetelmien hyödyntäminen	Jatkuva	Kotiin- hankkeen toimintamalli jalkautettu Asiakkaan tilanteen ja toimintakyvyn arviointi toteutuu moniammatillisesti
	Sote- tiken mukainen resurssien ja käytien optimointi	2024–2025	
	Etävastaanotot käyttöön soveltuvissa palveluissa	Jatkuva	Etävastaanottoina toteutuu 7 % vastaanottokäynneistä
	Kotisairaaloitoiminnan vahvistaminen suhteessa osastopaikkojen vähentämiseen ja lääkelain vaatimuksiin	2023–2024	Henkilöstön määrä optimoitu tarvetta vastaavaksi

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

	Omais- ja perhehoidon sekä sen koordinoinnin vahvistaminen	2024–2025	Omaishoidon peittävyys pysyy 6 %:ssa yli 75-vuotiailla Perhehoidon hoitopäivät ja käynnit lisääntyvät: 10 perhehoitajaa enemmän kuin v. 2023 Toimialueiden yhteinen koordinointi toimii
	Potilaskuljetuksen yhdistäminen Resurssikeskukseen yhdessä röntgenin potilaskuljetuksen kanssa 2 vakanssin siirto yleislääketieteen palvelualueelta Resurssikeskukseen	2024	Potilaskuljetusten määrä kasvaa. Yksiköiden hoitajien kuljettamiseen kuluva työtä säästyy potilaille.
Monituottajamallin strategiset valinnat sisäisissä ja ulkoisissa palveluissa			
	Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton kartoitus (kustannusvaikutukset) ja kartoituksen perusteella mahdollinen käyttöönotto 2025	2024–2025	Toimintavarmuuden paraneminen: kartoitus ja mahdollinen käyttöönotto toteutunut
	Kotiin vietävien tukipalveluiden palvelusetelit (omaishoitajan vapaan vaihtaminen palveluseteliksi, suihku)	2024	Toteutunut toimenpide
	Lääkityksen arvioinnin palveluseteli	2024	200 tehtyä arviointia
	Aputyömispalvelun päättäminen Soiten toimintana	2024	Palvelu päätetty
Soiten ja pelastuksen yhteistyön uudet muodot			
	Yhteistyön tiivistäminen varautumiseen ja turvallisuuteen liittyen, mm. koulutus		
Varautumisen ja riskienhallinnan kehittämistoimet ja suorituskyvyn määrittely			
	Palveluiden tarpeiden ennakointi väestöennusteisiin ja muihin vaikuttaviin tekijöihin pohjautuen		
	Henkilöstövajetilanteisiin liittyvä suunnitelma toimintojen supistamisesta		
	Ostopalveluiden hintatason kasvun hillitseminen - "työkalupakin" kehittäminen ja neuvotteluosaamisen parantaminen		
	Valvontalain mukaiset toimenpiteet, mm. omavalvontasuunnitelmat	2024	Omavalvontasuunnitelmat laadittu puuttuvilta osin
Vastuullisuusohjelma näkyy valinnoissamme			

	Kulutustarvikkeissa huomion kiinnittäminen kestäviin ratkaisuihin Tarkoituksenmukainen resurssien käyttö Matkustamisen vähentäminen		
Edistämme ennaltaehkäiseviä ja turvallisuutta edistäviä toimia K-P:n toimijoiden yhteistyönä			
	Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman mukaiset toimenpiteet yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa (kunnat, järjestöt, vapaaehtoiset). Painotus kaatumisen ehkäisyssä ja yksinäisyyden lievittämisessä.	2025 vuoden loppuun mennessä	Valmis hyvinvointisuunnitelma ja toimijoiden roolit määritelty Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65- v. täyttäneillä maan keskiarvoa Itsensä yksinäisiksi tuntevien osuus 75-v. täyttäneistä alle maan keskiarvon
	Finger- toimintamallin käyttöönotto muistihäiriöiden ennaltaehkäisemiseksi (YTA - alueen Muistiterve suomi- hanke)	2025 loppuun mennessä	
	OnniTV:n hyödyntäminen hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja turvallisuuden edistämiseksi	Pilotti 2023–2024	
Mahdollistamme kaksikieliset palvelut			
	Ruotsin kielen vahvistaminen etähoidossa	Heti - 2024	
	Ruotsinkielisten asiakkaiden ohjaaminen hoitoketjussa Kokkolan yksiköihin	Heti - 2024	
YTA-yhteishankkeella yhteistä kehittämistä			
	Pohjoisen YTA -alueen palliatiivisen hoidon kehittämisen hanke		

Taulukko 5: Toiminnalliset tavoitteet, Hoito ja hoiva

3.3 Perheiden palvelut

Perheiden palvelut – toimialue kattaa niin lapsille, nuorille, aikuisille kuin perheille tarkoitettuja palveluita. Toimialueen toiminta perustuu yhteisövaikuttavuuteen ja systeemisyys, jossa panostetaan monialaiseen työskentelyyn ja jalkautuviin palveluihin. Toiminnan kirjo on laaja kattaa palveluita mm. avohoidossa, terveydenhoidossa, palveluasumisessa ja keskussairaalan osastohoidossa. Toiminta sisältää myös hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä Soitelle siirtyneet koulukuraattori- ja psykologipalvelut. Toimialueella työskentelee 900 henkilöä.

Kuva 11: Organisoituminen, Perheiden palvelut

PERHEIDEN PALVELUT (1000 €)	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 24/23
TOIMINTATUOTOT	21 740 €	22 944 €	23 815 €	24 448 €	6 %
ULKOISET TUOTOT	16 696 €	18 298 €	19 077 €	19 615 €	10 %
Myyntituotot	13 756 €	15 077 €	15 831 €	16 305 €	10 %
Maksutuotot	1 558 €	1 795 €	1 795 €	1 867 €	15 %
Tuet ja avustukset	315 €	297 €	288 €	280 €	-6 %
Muut toimintatuotot	1 067 €	1 129 €	1 163 €	1 163 €	6 %
Valmisteverastojen muutos		0 €			
SISÄISET TUOTOT	5 044 €	4 646 €	4 739 €	4 834 €	-8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-116 090 €	-121 115 €	-127 321 €	-131 912 €	4 %
ULKOISET KULUT	-97 183 €	-99 751 €	-104 721 €	-108 549 €	3 %
Henkilöstökulut	-47 688 €	-49 656 €	-52 139 €	-53 703 €	4 %
Palvelujen ostot	-39 514 €	-39 465 €	-41 846 €	-43 939 €	0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 962 €	-2 062 €	-2 082 €	-2 124 €	5 %
Avustukset	-4 339 €	-4 318 €	-4 361 €	-4 448 €	0 %
Muut toimintakulut	-3 680 €	-4 250 €	-4 293 €	-4 335 €	15 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-18 907 €	-21 364 €	-22 600 €	-23 362 €	13 %
TOIMINTAKATE	-94 349 €	-98 171 €	-103 506 €	-107 463 €	4 %
Valtion rahoitus					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	-94 349 €	-98 171 €	-103 506 €	-107 463 €	4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-48 €	-164 €	-177 €	-181 €	241 %
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-94 398 €	-98 335 €	-103 683 €	-107 644 €	4 %

Taulukko 6: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Perheiden palvelut

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Strateginen kehittämistoimi	Toimenpide	Aikataulu	Tavoite ja mittari
Viestintä- ja markkinointiohjelma vie eteenpäin näkyvyyttämme	Hyödynnetään olemassa olevia markkinointikanavia ja osallistutaan erilaisiin tilaisuuksiin Positiivisen viestinnän lisääminen Uratarinoiden hyödyntäminen	Jatkuva	Näkyvyys ja tunnettavuus lisääntyy
Ihminen digin keskiössä – digiohjelma sujuvoittaa palveluketjuja ja sisäistä toimintaamme			
	Digisuunnitelman laatiminen, pilotointi ja käyttöönotto jokaisella palvelualueella. Suunnitteilla digikioskitoimintaa, sähköiset lomakkeet, etäkäynnit, valmennuspalvelut, konsultaatiot	Palvelualueiden kokoukset Digi-tiimin kanssa ja suunnitelmien konkretisoituminen. Digisuunnitelman laatiminen 12/23 mennessä ja toimintaan v. 2024	Etänä 60 % asiakaskontakteista ml. puhelinkontaktit Asiakaskontaktien muoto (etä/läsnä) dokumentoidaan ja tavoitetta seurataan osavuosikatsauksissa
	APU-napin ja Chat-palvelun laajentaminen eri palveluille/ikäryhmille Tekoäly osaksi toimintaa, esim. psykoterapia-arviot, terapianavigaattorin käyttö ja digihoitopolkujen hyödyntäminen	2024->	Mahdollisesta helppo yhteydenottokanava Tarkastellaan tilastoja ja raportoidaan osavuosikatsauksessa
	Asiakastyöhön intensiivisyyttä etäkontaktilla Ryhmätoimintaa etänä Asiakasvalmennusta ja perheiden tapaamisia	Jatkuvaa, aloitetaan 2024	Pyydetään palautetta asiakkailta ja työntekijöiltä Mahdollisesta tasavertaiset palvelut koko hyvinvointialueella etäpalveluita hyödyntäen
	Sähköisen perhekeskuksen, Omaperheen, hyödyntäminen, tietoisuuden lisääminen, kaikki tarvittava tieto löytyy lapsille, nuorille ja perheille Nuorille Helpperi käyttöön	Jatkuvaa, Helpperin käyttöönotto 2024	Perheet löytävät kaiken tarpeellisen tiedon nopeasti ja helposti yhdestä paikasta Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta toteutuu Omaperheen kautta
	Arvioidaan käytössä olevat neuvolapalveluiden yhteydenottokanavat ja tehdään tarvittavat toimenpiteet yhteydenottojen sujuvoittamiseksi		
Henkilöstön riittävyys – henkilöstöohjelman toimenpiteet käytäntöön	Henkilöstöohjelman mukaiset toimet Työnjako mm. sosiaalityöntekijä-sosiaalihojaaja Tehtäväkuvien laatiminen Muutosvalmennuksen kautta tuetaan tiimejä itseohjautuvuuteen	2024	Vaikutusta työntekijöiden työhyvinvointiin ja tyytyväisyyteen Itseohjautuvuudella lisätään mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön
	Kiinnitetään erityisesti huomiota perehdytykseen - laaditaan tarvittaessa toimintakortit ja videot, hyödynnetään Soiten yleistä perehdytystä	2024	Uuden työntekijän perehdytys paranee ja henkilöstön tyytyväisyys lisääntyy, työyksikössä

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

			selkeät vastuut ja valmiit materiaalit perehdytystä varten
Toimipaikkaverkosto vastaamaan alueellista palveluntarvettamme	Tarkastellaan tyhjiillään tai vähäisellä käytöllä olevat tilat. Vajaakäytöllä olevien tilojen irtisanominen.	2024–2026	Vuokrakulujen säästö ja toiminnan keskittäminen Mahdollisesta yksintyöskenteleville tiimin tuki
Uudet tavat tuottaa palvelut ja saavuttaa väestö			
	Nuorten matalan kynnyksen palveluiden mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvistamista, aktiivista viestintää olemassa olevista palveluista selvitetään mm. Walk-in tyypistä toimintaa-otetaan nuoret mukaan kehittämistyöhön Arvioidaan alaikäisten päihdepalveluiden sijainti toimialueella. Palveluun ja hoitoon ohjaus-mallinnetaan	2024	Mahdollisesta helppo ja nopea ohjaus ja palvelu nuorille Mittareina käyntien määrät-pyydetään palautetta nuorilta
	Monialainen palvelutarpeen arviointi Pyydetään muita toimijoita työpariksi ja lähdetään mukaan monialaiseen työskentelyyn Järjestetään työntekijöille mahdollisuus tutustua ja perehtyä toisten yksiköiden toimintaan: yhteistyön ja ymmärryksen lisääminen, mahdollisesti resurssien joustava hyödyntäminen Yhteisövaikuttavuuden ja systeemisyiden toteutuminen	2024-2025	Tilastotiimin kanssa määritellään raportointityökalu, jolla voidaan seurata toimintaa Yhteistyö paranee, moniammatillinen pta-työ lisääntyy, yhdessä jalkautuminen asiakkaan luokse lisääntyy
	Huomioidaan aikuisten palveluissa asiakkaan/potilaan alaikäiset lapset Lasten palveluissa huomioidaan huoltajat ja heidän tuen tarve	2024	
	Lisätään ilta- ja viikonloppuvastaanottoja vastaamaan palveluntarvetta (neuvolat, lasten erityispalvelut) Hyödynnetään omaa henkilöstöresurssia mahdollistamalla palvelua virka-ajan ulkopuolella esim. lapsiperheiden kotipalvelussa, perhetyössä ja sosiaalihojauksessa Sosiaalineuvonnan aukioloaikoja laajennetaan Perheluurin ja Lastenpäivystyksen yhteistyön arvioiminen ja kehittäminen	2024	Käyntien määrät Asiakaspalautteet Säästöjä ostopalveluista 500 000 € Laadukkaat palvelut omana tuotantona
	Vertaisohjaajien ja kokemusasiantuntijoiden aktiivisempi käyttö ja hyödyntäminen asiakastyössä ja kehittämisessä	2024	Osallisuuden toteutuminen palveluiden kehittämisessä ja toteuttamisessa

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

	Mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvempaa integraatiota. Resurssien siirtämistä matalan kynnyksen toimintaan, mm. päihdeasiakkaiden päiväkeskustoimintaan, psykiatrian avohoitoon Vähennetään 5 osastopaikkaa mielenterveys- ja päihdepalveluista	2024	Vahvistetaan matalan kynnyksen toimintaa ja kotiinpäin vietävää hoitoa Osastojaksojen tarve vähenee Säästö 261 000 €
	Vieroitushoidon siirtäminen psykiatrian osastolle, tavoitellaan 6 paikkaa	2024	Integraation toteutuminen, resurssien järkevä hyödyntäminen Mahdollistaa ulkoisen myynnin
Monituottajamallin strategiset valinnat sisäisissä ja ulkoisissa palveluissa	Sosiaalista kuntoutusta (kotikuntoutus) omaksi toiminnaksi Miekussa Uusi sosiaaliohjaajan vakanssi vuodelle 2024: vähennetään kotikuntoutuksen ostopalveluja	2024	Käyntien ja asiakasmäärien seuraaminen Ostopalveluiden osuuden väheneminen suunnitelmien mukaisesti, tavoitellaan 108 000 € säästöä/v
Soiten ja pelastuksen yhteistyön uudet muodot	Asumispalveluiden ja pelastustoimen yhteistyö Yhteisiä koulutuksia	Yhteistyön aloittaminen 2024	
Varautumisen ja riskienhallinnan kehittämistoimet ja suorituskyvyn määrittely	Omavalvontasuunnitelmien päivittäminen	2024	Valvontaan liittyvät velvoitteet toteutuvat
Vastuullisuusohjelma näkyy valinnoissamme	Sitoudutaan ja toimitaan Soiten vastuullisuusohjelman mukaisesti. Tehdään vastuullisia, eettisesti ja taloudellisesti kestäviä päätöksiä	Jatkuvaa	Vastuualueilla henkilökunnan tietoisuus talousarviosta ja sen seurannasta lisääntyy
Edistämme ennaltaehkäiseviä ja turvallisuutta edistäviä toimia K-P:n toimijoiden yhteistyönä			
	Tavoitteena Järjestövarikon tapaisen toiminnan aloittaminen Keski-Pohjanmaalla.	Aloitustapaaminen 10/2023, sovitaan jatkotyöskentelystä 2024	Lapset, nuoret, ja perheet saavat apua ja tukea järjestöiltä ja seurakunnilta
	Vahvistetaan varhaista perheohjausta henkilöstöresurssien siirrolla	2024	Asiakasmäärien, käyntien ja lastensuojeluilmoitusten määrien seuranta Kerätään asiakaspalautetta
	2 sosiaalityöntekijän palkkaaminen perhesosiaalityöhön SHL:n mukaiseen asiakastyöhön	2024	Vähennetään ostopalvelua 170 000 € Lastensuojeluilmoitusten määrien seuraaminen

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

	Kiikku-vauvaperhetyön lisääminen lasten kotisairaalaan, vähentää mm. läheteitä Vauva-tiimiin sekä ESH-käyntejä	Koulutetaan yksi työntekijä lisää 2024	Lähetteen määrän ja Kiikkuvauva-menetelmän käytön seuranta
	Painotus psykiatrialla PTH:n puolelle avohoitoon. Siirretään osastolta henkilöstöresurssia matalan kynnyksen toimintaan	Aloitettu resurssien siirto 9/2023 ja jatketaan 2024 osaston kuormituksen mukaisesti	Osaston kuormituksen ja avohoidossa olevien määrän seuranta, hoitoon pääsyn seuranta
	Perheohjaajan työskentely kouluympäristössä - pilotti	2024–2025	Palveluiden tarjoaminen lasten ja nuorten toimintaympäristössä
Mahdollistamme kaksikieliset palvelut	Toimitaan sopimuksen, asiakkaiden ja potilaiden tarpeiden mukaisesti turvaten ruotsinkieliset palvelut	Jatkuva	Palautteiden seuranta
YTA-yhteishankkeella yhteistä kehittämistä	OT-keskustoiminta ja Barnahus -hanke, YTA-alueen yhteisen erityistason lastensuojeluyksikön selvittäminen	2024->	Kehitetään yhteisiä toimintamalleja, Osallistutaan koulutuksiin

Taulukko 7: Toiminnalliset tavoitteet, Perheiden palvelut

3.4 Pelastustoimi

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimi toimii 13 paloaseman, noin 60 virka- tai toimisuhteessa työskentelevän sekä 250 sivutoimisen henkilön voimin. Toiminto siirtyi Soiteen 1.1.2023 osana hyvinvointialueuudistusta. Pelastustoimi muodostuu kolmesta palvelualueesta, jossa pelastuspalvelut, onnettomuuksien ennaltaehkäisy sekä turvallisuus- ja varautumispalvelut muodostavat tiiviin kokonaisuuden, jossa jokainen palvelualue tukee toisiaan kompleksisessa kokonaisuudessa. Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä ja tehtävien hoitamisesta tarvittavista voimavaroista.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen toimintaa ja tavoitteita ohjaava vuosien 2024-2025 palvelutasopäätös on keskeinen asiakirja ja lakisääteinen päätös, jossa määritellään pelastustoimen palveluiden ja tehtävien järjestäminen, kehittäminen, ohjaaminen ja valvonta. Palvelutasopäätös on palvelulupaus hyvinvointialueen pelastustoimen yhdenvertaisten palveluiden saannille, jossa toiminnalle asetetut tavoitteet perustuvat toimintaympäristön riskianalyysiin, toiminnoissa tunnistettuihin kehittämistarpeisiin sekä edellisen palvelutasopäätöksen seurantaan ja arviointiin.

Kuva 12: Organisoituminen, Pelastustoimi

PELASTUSTOIMI (1000 €)	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-%
------------------------	---------	-----------	---------	---------	----------

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

	24/23				
TOIMINTATUOTOT	716 €	653 €	660 €	668 €	-9 %
ULKOISET TUOTOT	78 €	201 €	199 €	198 €	158 %
Myyntituotot	31 €	31 €	33 €	34 €	0 %
Maksutuotot	47 €	43 €	43 €	45 €	-9 %
Tuet ja avustukset		127 €	124 €	120 €	
Muut toimintatuotot		0 €	0 €	0 €	
Valmisteverastojen muutos					
SISÄISET TUOTOT	638 €	452 €	461 €	470 €	-29 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-9 649 €	-9 817 €	-10 202 €	-10 493 €	2 %
ULKOISET KULUT	-8 533 €	-8 698 €	-9 022 €	-9 272 €	2 %
Henkilöstökulut	-5 265 €	-5 335 €	-5 602 €	-5 770 €	1 %
Palvelujen ostot	-946 €	-980 €	-1 015 €	-1 065 €	4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-597 €	-598 €	-604 €	-616 €	0 %
Avustukset	-37 €	-37 €	-37 €	-38 €	0 %
Muut toimintakulut	-1 687 €	-1 747 €	-1 765 €	-1 782 €	4 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-1 116 €	-1 120 €	-1 180 €	-1 221 €	0 %
TOIMINTAKATE	-8 933 €	-9 164 €	-9 542 €	-9 825 €	3 %
Valtion rahoitus					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	-8 933 €	-9 164 €	-9 542 €	-9 825 €	3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-78 €	-277 €	-299 €	-305 €	253 %
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 011 €	-9 441 €	-9 841 €	-10 129 €	5 %

Taulukko 8: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Pelastustoimi

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Strateginen kehittämistoimi	Toimenpide	Aikataulu	Tavoite ja mittari
Viestintä- ja markkinointiohjelma vie eteenpäin näkyvyyttämme	Somessa ja paikallisissa medioissa informoidaan organisaation toiminnasta ja suorituskyvystä luoden asukkaille turvallisuuden tunnetta. Informaatiolla viestitimme toimintatastavastamme, annamme informatiivista ohjausta, luomme ymmärrystä ja erilaisia valmiuksia	Kuukausittain + ajankohtaisiin tapahtumiin kohdistuva viestittäminen	Julkaisujen määrän vertailu edellisvuoden määriin Julkaisujen kattavuutta (määrä, mitä ihmiset ovat ainakin kerran katsoneet) parannetaan
Ihminen digin keskiössä – digiohjelma sujuvoittaa palveluketjuja ja sisäistä toimintaamme	Toiminnallisuuskarttojen avulla käytännön digitaalisuuden kehittäminen. Asiakasohjauksen keskitetty ratkaisu ja organisaation sisäinen tehtävien hallinta digitalisaation avulla. Digitalisaation mahdollistama koulutus ja muu ajanvaraustoiminnan kehittäminen hallittuun työtehtävien ja resurssien käytön optimointiin suunnitteluun. Keinoälynohjaamisen ja käyttöönoton selvittäminen arjen turvallisuuskysymysten vastaamisessa. Arjen/kodin tarkastuslistan ja paloturvallisuuden itsearviointin digitalisointi v. 2026 mennessä ellei kansallista ratkaisua sitä ennen.	Q1/2024 asiakasohjaus, Q2/2024 tapahtumien ajanvaraus ja Q2/2024 sisäiset tiketit Q3-Q4/2024 valvontatarkastus itsearviointi V. 2025 chatpot osittain käytössä: yleisimpiin kysymyksiin vastauksen tietopohjat Paloturvallisuuden itsearvioinnin digitalisointi v. 2024 alkaen Sisäinen tapahtuma-alustan käyttöönotto Q1/2024	Sisäisten tehtävien tikettien määrä ja läpimenoaika (h) sekä koulutustapahtumien % täyttöaste. Kaikkien asiakaskontaktien seuranta digitaalisten kanavien kautta. Yhteydenottotavoite 100 %, jolloin palveluita koskevat puhelinnumerot poistetaan
Henkilöstön riittävyys – henkilöstöohjelman toimenpiteet käytäntöön	Henkilöstöohjelman konkreettinen jalkautus käytäntöön. Toimenpiteitä varten tehty selvitystyön kehittämistä arjen johtamiseen ja sen muutokseen. Palkkarakenteen kehittäminen tarpeita tukevaksi kokonaisuudeksi. Vastuunotto työn sisällön tuottavuuden eteenpäin viemiseksi perustuen yhdenmukaisiin suorituskykyvaatimuksiin ja osaamisen kehittämiseen. Esihenkilötyöhön käytettävän ajan kohdistamista. Hyvän työn	v. 2024: Taulukkopalkkojen luonti Muutosjohtamisen pilottiryhmät 2 kpl Prosessimaisen palvelutuotannon kehittäminen ja koulutus Aikaisempien työhyvinvointikyselyjen ongelmakohtien	Ennakoivien turvallisuus-havaintojen määrä Esihenkilötyöhön käytetyn ajan seuranta Puheeksiottokeskustelujen määrä Työhyvinvointikyselyn tuloksien parannus

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

	ohjelman jalkautus ja työturvallisuuden kehittäminen arjen työssä.	parantamista osallistamisen avulla	
Toimipaikka- verkosto vastaamaan alueellista palvelutarvet- tamme	Tilatarpeiden määrittäminen vuokraamalla se määrä tiloja, mitä optimaalisen palvelutuotantoon tarvitaan. Selvitetään toimipaikkaverkoston uudelleensijoittamista vastaamaan palvelutarvetta	Q1/2024 tilatarvekartoitus, Q2/2024 tilojen irtisanonta v. 2025 palveluverkkoselvitys vastaamaan v. 2030 tarpeita	Vuokrattujen tilojen ja neliöiden vähentäminen 15 %
Uudet tavat tuottaa palvelut ja saavuttaa väestö	Digitaalinen asiointi ja kehittäminen yhdistettynä väestön palveluiden saatavuuteen, esim. digitaalinen ajanvaraus tapahtumiin paikkakunnalla, kansalaistaitojen kehittäminen. Palvelutuotanto osaksi YTA-alueen mahdollistamia toimintoja. Osin sopimusperusteista palveluntuotannon mahdollistamista ja hyödyntämistä monituottajamallilla.	Q1/2024 sopimusperusteisen palveluntuotannon käynnistäminen vaiheittain Q4/2024 YTA-alueen toimintojen käynnistyminen (tilannekuva) Q4/2024 pelastustoiminnan johtamisjärjestelmäselvitys valmis	% seuranta sopimusperusteisesta palvelutuotannosta YTA-alueen toimintojen määrä Muiden HV-alueiden tuottamien pelastustoimen palveluiden tehtävien osuus
Monituottajamallin strategiset valinnat sisäisissä ja ulkoisissa palveluissa	Sopimusperusteisen palvelutuotannon mahdollistaminen esim. teknisen varallaolon ostaminen yhdistykseltä. Lisäksi selvitetään siivoustoimen siirtoa yhdistyksille.	Palvelut Q2/2024	Teknisen varallaolon toteuttamis- % sopimusperusteisesti
Soiten ja pelastuksen yhteistyön uudet muodot	Toimitilaratkaisut (sote-pela) tilojen tehokkaampaan käyttöön. Yhteistyö varautumisen ja valmiuden sekä kuntien häiriötilannevalmiuden kehittämisessä ja kriittisen viestintäjärjestelmän hankinta. Osaamisen tunnistamiset ja hyödyntämiset (suuronnettomuusvalmius) sekä toiminnalliset ratkaisut materiaalien kierrätykseen ja	2024 aikana toimitilaratkaisujen selvitys 2024 yhteinen häiriötilanne ja varautumisen mallin työstö Valmiuksien yhteensovittaminen 2025 sekä yhteinen tilannekuvajärjestelmä	Osaamistoimen-piteiden yhteensovittamisen aste Häiriötilanne-johtamiskoulutus ja tilannekuvamallit

	varastointiin sekä välittömän logistiikan tuki häiriötilanteissa.		
Varautumisen ja riskienhallinnan kehittämistoimet ja suorituskyvyn määrittely	Riskianalyysin pohjalta määritetään skenaariot, joihin varautumistoimet mitoitetaan. Skenaariopohjaisen tarkastelun avulla määritetään kyvykkyydet ja palvelut, jotka tulee olla (henkilöstön määrä, osaaminen, toimintamallit). Riskienhallinnallisten havaintojen perusteella tehdyt korjaavat toimenpiteet.	V. 2024 skenaarioiden hyväksyntä V. 2025 aikana yhteinen suorituskky	Havaintojen korvaavien toimenpiteiden vaikutukset - moniko on johtanut korjaavaan toimenpiteeseen % Valmius- ja varautumis-suunnittelun yhteensovittamisen aste %
Vastuullisuus-ohjelma näkyy valinnoissamme	Hyödykkeiden (energia, vesi, lämpö) kulutusten seuranta kk-tasolla. Aurinkosähkön tuottokyky- ja lämmitysvalinnat uusissa kiinteistöissä. Polttoaineen kulutuksen seuranta.	Q2/2024 aikana data saatava Exreportin yhdeksi mittariksi (asemapakoittain) Uusien ajoneuvojen vaihtoehtoiset energialähteet	Polttoaineen ja hyödykkeiden kulutuksen vähennys 10 %
Edistämme ennaltaehkäiseviä ja turvallisuutta edistäviä toimia K-P:n toimijoiden yhteistyönä	Alueturvan kehittämisen ja sen tiivistetyn sihteeristön hyödyntäminen koko hyvinvointialueella yhteisen varautumisen ja tilannetietoisuuden kehittämiseksi	Q1/2024: v. 2024–2025 toiminnan suunnittelu	Tapaamisten osallistumis- % mukana olevista organisaatioista
YTA-yhteishankkeella yhteistä kehittämistä	YTA-alueen toimintojen sopimusperusteinen tuottaminen (tilanne ja johtokeskus), asiantuntijakoulutus, asiantuntijahankkeet. Sopimukset päivittäisestä palveluntuotannosta.	Q1/2024 palvelusopimus, Q2/2024 tilannekussopimus, Q3/2024 pohjoisen pelastuslaitoksien yhteinen valmiusryhmän sopimus V. 2025 muut toiminnot sopimusperusteisesti esim. merellinen ympäristövahinko-torjunta, eräät asiantuntijapalvelut	Sopimusten toteutuminen, % Tuotto/kulu arviointi, €

Taulukko 9: Toiminnalliset tavoitteet, Pelastustoimi

3.5 Konsernipalvelut

Konsernipalvelut tuottavat sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen tarvitsemat tukipalvelut sekä avustavat hyvinvointialueen johtamiseen liittyvissä asioissa. Toimialue koostuu neljästä kokonaisuudesta: henkilöstöpalvelut, talous- ja hallintopalvelut, tietohallinto sekä tilat ja tekniset palvelut. Toimialueella työskentelee noin 750 henkilöä, joista 250 henkilöä on määräaikaista henkilöitä. Valtaosa määräaikaista henkilöistä työskentelee Resurssikeskuksessa sijaishenkilöstönä ja hanketyössä valtionavustusten ja hankerahoitusten turvin.

Kuva 13: Organisoituminen 1.1.2024 lukien, Konsernipalvelut
(TKIO, osallisuus, koulutuspalvelut, laatu ja turvallisuus siirtyneet osaksi Järjestämisen palvelut – toimialuetta)

KONSERNIPALVELUT (1000 €)	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 24/23
TOIMINTATUOTOT	62 870 €	60 953 €	63 578 €	65 499 €	-3 %
ULKOISET TUOTOT	7 262 €	3 121 €	3 156 €	3 150 €	-57 %
Myyntituotot	1 247 €	1 041 €	1 093 €	1 126 €	-17 %
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	5 047 €	1 336 €	1 296 €	1 257 €	-74 %
Muut toimintatuotot	968 €	745 €	767 €	767 €	-23 %
Valmisteverastojen muutos					
SISÄISET TUOTOT	55 607 €	57 832 €	60 423 €	62 349 €	4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-56 010 €	-53 816 €	-55 870 €	-57 636 €	-4 %
ULKOISET KULUT	-53 654 €	-50 763 €	-52 755 €	-54 459 €	-5 %
Henkilöstökulut	-30 825 €	-29 759 €	-31 247 €	-32 184 €	-3 %
Palvelujen ostot	-13 616 €	-11 793 €	-12 206 €	-12 816 €	-13 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 041 €	-6 269 €	-6 331 €	-6 458 €	4 %
Avustukset	-100 €	0 €	0 €	0 €	-100 %
Muut toimintakulut	-3 071 €	-2 941 €	-2 971 €	-3 001 €	-4 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-2 357 €	-3 053 €	-3 114 €	-3 177 €	30 %
TOIMINTAKATE	6 859 €	7 137 €	7 708 €	7 863 €	4 %
Valtion rahoitus					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	6 859 €	7 137 €	7 708 €	7 863 €	4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 050 €	-7 137 €	-7 708 €	-7 863 €	18 %
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	810 €	0 €	0 €	0 €	-100 %

Taulukko 10: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Konsernipalvelut

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Strateginen kehittämistoimi	Toimenpide	Aikataulu	Tavoite ja mittari
Viestintä- ja markkinointiohjelma vie eteenpäin näkyvyyttämme	Soiten monipuolisten palveluiden esiintuominen: kannustetaan ja tuetaan yksiköitä osallistumaan aktiivisesti alueen tapahtumiin Lisätään Soiten tunnettuutta Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia löytää ajantasaista tietoa Soiten palveluista eri kanavissa: kehitetään verkkosivustoa paremmaksi, nostetaan somessa esille ajankohtaisia ja tärkeitä aiheita, hyödynnetään tekoälyä Esihenkilöiden ja henkilöstön työtä tuetaan toimivilla sisäisillä viestintäkanavilla ja ajantasaisella tiedolla: uudistettu Soitenet, SoiteSanomien kehittäminen Edistetään myönteistä ja yhteistyölähtöistä mielikuvaa: mediayhteistyö, julkaistaan sidosryhmien tiedotteita, yhteiset tapahtumat, yhteistyö hankkeiden kanssa Tehdään rohkeaa, nykyaikaista ja monikanavaista rekrytointimarkkinointia	Jatkuva	Some-kanavien ja verkkosivujen tavoittavuusmäärät kasvavat Positiivisten asiakastarinoiden määrä kasvaa Viestintätyytyväisyyden seuranta ulkoisella kyselyllä Verkkosivujen ja sähköisten palveluiden kävijämäärät kasvavat Sisäisen viestinnän tyytyväisyyskysely Positiivisen medianäkyvyyden määrä Rekrytointi-ilmoitusten some-näkyvyys Hakemusten määrä
Ihminen digin keskiössä – digiohjelma sujuvoittaa palveluketjuja ja sisäistä toimintaamme	Digiohjelman käytäntöön vienti sisäisten palveluketjujen ja toimintamallien kehittämisessä Sopimusten siirtyminen sähköiseen muotoon: uudet sopimukset ja sopimusarkisto, asiakas- ja potilasdokumenttien sähköisen arkistoinnin kehittäminen Tekoälyn työvuorosuunnitteluun: Titania 2.0 Sähköisten lomakkeiden ja asiakirjojen käytön lisääminen	Sopimukset sähköisinä: käytössä Q1/2024, perehdytys Q1-Q2/2024 Tekoäly työvuorosuunnittelussa: suunnittelu 2024, käyttöönotto 2024–2025	Sopimukset vietyinä sähköiseen muotoon 100 % Verkkolaskujen osuus ostolaskuista kasvaa merkittävästi

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Henkilöstön riittävyys – henkilöstöohjelman toimenpiteet käytäntöön	Henkilöstöohjelmassa tunnistettujen keskeisten kehittämistoimien edistämien: 1) Henkilöstön riittävyys, 2) Lähijohtaminen, 3) Palkitsemismalli, 4) Työhyvinvointia tukevat käytännöt, 5) Yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta tukevat periaatteet ja käytännöt	2023: toimenpiteiden käytäntöön vienti alkaa 2024: toimenpiteet pitkällä 2025: jatkuu	Vuosittaiset kehityskeskustelut käytynä 70 % henkilöstöstä 12/2024 ja 90 % 12/2025 Muut mittarit: otetaan henkilöstöohjelmasta
Toimipaikka-verkosto vastaamaan alueellista palveluntarvetta	Tuki toimipaikkaverkoston muutosten suunnitteluun: kustannuslaskenta, arkistot (fyysinen ja sähköinen), vuokrasopimukset, tilasuunnittelu	2024-2026	Toimialueiden palaute toimipaikkaverkoston muutossuunnittelun tuesta
Uudet tavat tuottaa palvelut ja saavuttaa väestö	Tuki muutosten suunnitteluun: toimipaikkaverkoston muutokset, liikkuvien palveluiden vaatimat investoinnit, asiakasviestintä jne.	2024-	Toimialueiden palaute
Monituottajamallin strategiset valinnat sisäisissä ja ulkoisissa palveluissa	Tarkastelu ja mahdolliset toimenpiteet, missä sisäisissä palveluissa monituottajamalli tai ulkoistus on tarkoituksenmukaista	Tarkastelu Q1/2023-Q2/2024, toimet 2024–2025	Kustannussäästöt Palveluketjujen sujuvuus
Soten ja pelastuksen yhteistyön uudet muodot	Yhteistyö yhtenäisten toimintamallien ja tiedon kulun edistämiseksi sekä pelastustoimen tarpeiden täyttämiseksi	Yhteistyö aloitettu 2023, syvenee 2024	Pelastustoimen antama palaute Konsernipalvelujen tarjoamasta tuesta
Varautumisen ja riskienhallinnan kehittämistoimet ja suorituskyvyn määrittely	Siem/soc (=hyökkäystapahtumien valvontapalvelu):n käyttöönotto	Käyttöönotto 2024	
Vastuullisuusohjelma näkyvä valinnoissamme	Vastuullisuusohjelman käytäntöön vienti: painopistealueina 1) Kestävät kaupungit ja yhteisöt, 2) Ilmastoteot ja 3) Vastuullinen kuluttaminen	2024: ohjelma käytäntöön	Vastuullisuusohjelman sisältämät mittarit
Mahdollistamme kaksikieliset palvelut	Ruotsinkielisten palvelujen saatavuuden edistäminen viestinnän, henkilöstöohjelman ja yhteistyösopimuksen konkreettisten toimien muodossa. Huomioimme myös muut kielet kuin suomi ja ruotsi	2023-	Tulkkaukssovelluksen käyttöönotto tulkkipalvelujen rinnalle

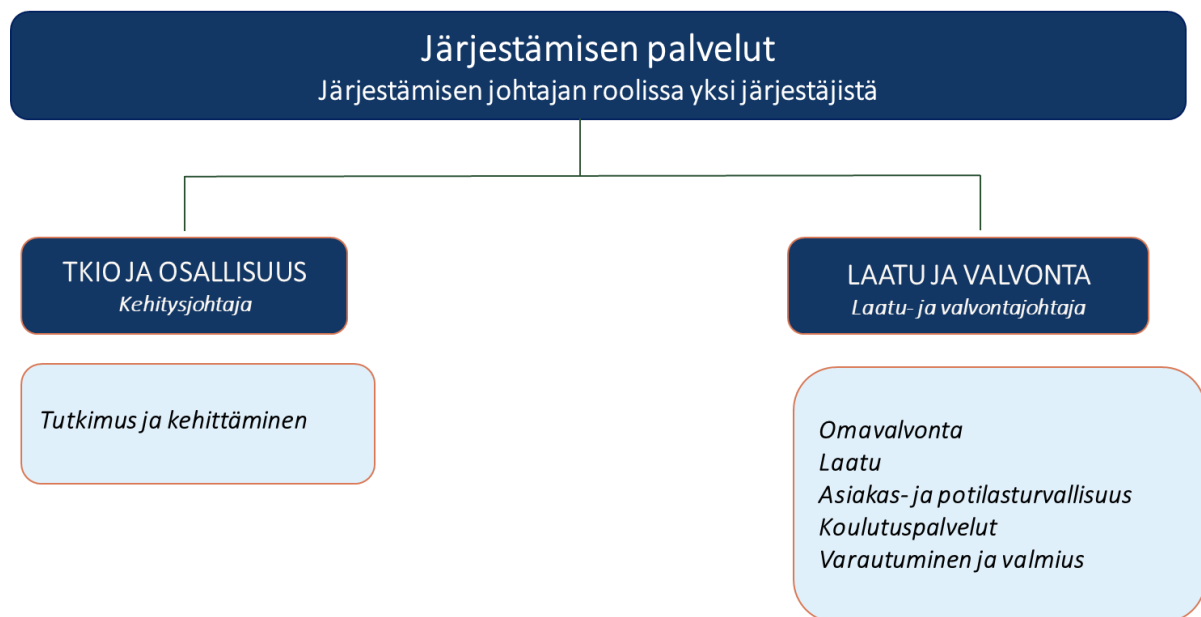
Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

YTA-yhteishankkeella yhteistä kehittämistä	YTA-yhteistyön hyödyntäminen hankintatoimessa, rekrytoinnissa ja toimitilojen suunnittelussa. Yhteistyösuunnittelua edistetään 1,5 M euron yhteispanostuksella, josta Soiten osuus 140 t€ (rahoitetaan valtionavustuksella)	2024-	YTA-alueen hankkeen eteneminen
---	---	-------	--------------------------------

Taulukko 11: Toiminnalliset tavoitteet, Konsernipalvelut

3.6 Järjestämisen palvelut

Aluehallituksen hyväksymä järjestämisen ja omavalvonnan toimintamalli (KPHVAH 13.11.2023 § 267) sekä tämän dokumentin luvussa 2.4 esitetty organisaatiomuutos toimintamallin käyttöönottamiseksi tarkoittaa uuden Järjestämisen palvelut – toimialueen toiminnan alkamista 1.1.2024 lukien. Toimialue organisoituu alla kuvatulla tavalla.

Kuva 14: Organisoituminen, uusi Järjestämisen palvelut - toimialue 1.1.2024 lukien

Järjestämisen palvelujen toimialuejohtajana toimii yksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen professioiden edustajista osana omaa työtään. Hyvinvointialuejohtaja tekee toimialuejohtajasta viranhaltijapäätöksen kahden vuoden mittaiseksi kaudeksi kerrallaan.

Hyvinvointialuelain 7 §:n mukaisesti hyvinvointialueen tulee vastata sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaiden laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta, palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta, 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, 3) tuottamistavan valinnasta, 4) tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta sekä 5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Järjestämisen palvelut – toimialueeseen kuuluva Laatu ja valvonta - vastuualue seuraa ja edistää edellä kuvattujen lakisääteisten vaateiden toteutumista Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella. Vastuualueella suoritetaan hyvinvointialueen omavalvontaa sekä kehitetään toiminnan laatua, turvallisuutta ja varautumista. Toiminnan laatua on myös henkilöstön osaamisen varmistaminen, jonka takia koulutuspalvelut on organisoitu Järjestämisen palvelujen toimialueelle. TKIO ja osallisuus – vastuualueella työskennellään Soiten kehittämiseksi tutkimuksen ja kehittämisen keinoin. Tutkimuksessa tehdään myös YTA-alueitasoista yhteistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä Soiten sote- ja pelastustoimen henkilöstön kanssa integroiden uusia digitaalisia palveluita ja toimintatapoja

osaksi yksiköiden toimintaa. Vastuualueelle kuuluu myös alueen asukkaiden sekä kunta- ja järjestötoimijoiden kuuleminen ja osallistaminen toiminnan kehittämiseen.

JÄRJESTÄMISEN PALVELUT (1000 €)	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	7 207 €	7 491 €	7 768 €
ULKOISET TUOTOT	3 720 €	3 618 €	3 517 €
Myyntituotot	120 €	126 €	130 €
Maksutuotot	0 €		
Tuet ja avustukset	3 595 €	3 487 €	3 383 €
Muut toimintatuotot	5 €	5 €	5 €
Valmisteverastojen muutos			
SISÄISET TUOTOT	3 487 €	3 873 €	4 250 €
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			
TOIMINTAKULUT	-7 207 €	-7 491 €	-7 768 €
ULKOISET KULUT	-6 697 €	-6 971 €	-7 237 €
Henkilöstökulut	-3 263 €	-3 426 €	-3 529 €
Palvelujen ostot	-3 049 €	-3 156 €	-3 314 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 €	-68 €	-69 €
Avustukset	-100 €	-101 €	-103 €
Muut toimintakulut	-218 €	-220 €	-222 €
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0 €		
Sisäiset kulut	-510 €	-521 €	-531 €
Valtion rahoitus			
Rahoitustuotot ja -kulut			
VUOSIKATE	0 €	0 €	0 €
Poistot ja arvonalentumiset		0 €	0 €
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät			
Tilinpäätössiirrot			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0 €	0 €	0 €

Taulukko 12: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Järjestämisen palvelut

3.7 Hallinto ja muu toiminta

Hallinto - toimialue sisältää Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen keskushallinnon. Keskushallinto hoitaa keskitetyt hallintotehtävät ja hyvinvointialueen johtamisen. Keskushallinnon tehtävänä on huolehtia aluehallituksen ja aluevaltuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöön panosta, säännösten, määräysten, sääntöjen ja hallituksen antamien ohjeiden mukaisista hallinnon ja toiminnan edellytyksistä. Keskushallintoon kuuluvat johtavina viranhaltijoina hyvinvointialuejohtaja, johtajaylilääkäri, johtajaylihoitaja, sosiaalijohtaja. Keskushallintoa johtaa hyvinvointialuejohtaja. Hallinto - toimialueen kuluihin sisältyvät myös hyvinvointialueen luottamushenkilöhallinnon kokouspalkkiot, ansiomenetyskorvaukset ja kulukorvaukset yhteensä 310.000 euroa sekä järjestöille myönnettävät avustukset 200.000 euroa (luvat talousarvio 2024).

Hallinnon talousarvioon on alla sisällytetty myös rahoituksen erät, joita ovat lainojen hoitoon varatut lainanhoitokulut sekä valtion yleiskatteinen rahoitus.

HALLINTO ja RAHOITUS (1000 €)	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 24/23
TOIMINTATUOTOT	5 951 €	5 873 €	6 973 €	7 560 €	-1 %
ULKOISET TUOTOT	2 253 €	335 €	352 €	362 €	-85 %
Myyntituotot	550 €	335 €	352 €	362 €	-39 %
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	1 703 €	0 €	0 €	0 €	-100 %
Muut toimintatuotot					
Valmisteverastojen muutos					
SISÄISET TUOTOT	3 698 €	5 538 €	6 622 €	7 198 €	50 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-5 543 €	-4 173 €	-4 328 €	-4 506 €	-25 %
ULKOISET KULUT	-5 430 €	-3 997 €	-4 149 €	-4 323 €	-26 %
Henkilöstökulut	-1 416 €	-1 204 €	-1 264 €	-1 302 €	-15 %
Palvelujen ostot	-3 594 €	-2 543 €	-2 631 €	-2 763 €	-29 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-184 €	-14 €	-14 €	-15 €	-92 %
Avustukset	-201 €	-201 €	-203 €	-207 €	0 %
Muut toimintakulut	-36 €	-36 €	-36 €	-37 €	0 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-113 €	-176 €	-179 €	-183 €	56 %
TOIMINTAKATE	408 €	1 700 €	2 645 €	3 054 €	317 %
Valtion rahoitus	300 097 €	312 021 €	335 458 €	348 705 €	4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-915 €	-1 700 €	-2 645 €	-3 054 €	86 %
VUOSIKATE	299 589 €	312 021 €	335 458 €	348 705 €	4 %
Poistot ja arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	299 589 €	312 021 €	335 458 €	348 705 €	4 %

Taulukko 13: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Hallinto ja Rahoitus

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Yleiskatteisen rahoituksen lisäksi hyvinvointialueeseen sisältyy yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolisena toimintana keskussairaalan kanttiinin toiminta.

YLEISKATTEISEN RAHOITUKSEN ULKOP. TOIMINTA (1000 €)	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos- % 24/23
TOIMINTATUOTOT	460 €	500 €	525 €	541 €	9 %
ULKOISET TUOTOT	460 €	500 €	525 €	541 €	9 %
Myyntituotot	460 €	500 €	525 €	541 €	9 %
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmisteverastojen muutos					
SISÄISET TUOTOT					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-445 €	-456 €	-467 €	-478 €	3 %
ULKOISET KULUT	-363 €	-357 €	-366 €	-375 €	-2 %
Henkilöstökulut	-116 €	-121 €	-127 €	-131 €	4 %
Palvelujen ostot	-15 €	-15 €	-15 €	-16 €	-2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-224 €	-217 €	-219 €	-223 €	-3 %
Avustukset					
Muut toimintakulut	-7 €	-5 €	-5 €	-5 €	-32 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-82 €	-99 €	-101 €	-103 €	20 %
TOIMINTAKATE	15 €	44 €	58 €	62 €	195 %
Valtion rahoitus					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	15 €	44 €	58 €	62 €	195 %
Poistot ja arvonalentumiset	0 €				-100 %
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 €	44 €	58 €	62 €	202 %

Taulukko 14: Talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026, Yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolinen toiminta

4. Tuloslaskelmaosa

4.1 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026

Tuloslaskelmaosan sitova tavoite aluevaltuustoon nähden	Vuoden 2024 tulos: 1 882 000 euroa
--	---

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2024 mukaan lukien taloussuunnitelma vuosille 2025–2026 on kuvattu taulukossa 15. Hyvinvointialuelain 115 § mukaisesti suunnitelma on laadittava siten, että talous on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Suunnitelman rakentamisessa on huomioitu myös vuodelta 2023 syntyvä alijäämä, jonka koko asettunee 8–10 miljoonaa euron tasolle. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (rahoituslaki 115 §).

Edellä kuvatut kaksi rahoituslain 115 § määräystä tarkoittavat, että suunnittelukauden 2024–2026 kumulatiivisen tuloksen tulee olla niin paljon ylijäämäinen, että se kattaa myös vuoden 2023 alijäämän. Taloussuunnitelmaa laadittaessa vuoden 2023 alijäämäennusteena on käytetty varovaisuusperiaatetta noudattaen 10 miljoonaa euroa.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

KESKI-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE (1000 €)	Muutostalous- arvio 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos-% 24/23
TOIMINTATUOTOT	162 493 €	175 101 €	182 037 €	187 617 €	7,8 %
ULKOISET TUOTOT	81 334 €	86 066 €	88 499 €	90 746 €	5,8 %
Myyntituotot	45 229 €	49 346 €	51 814 €	53 368 €	9,1 %
Maksutuotot	21 031 €	22 810 €	22 810 €	23 722 €	8,5 %
Tuet ja avustukset	9 360 €	7 535 €	7 309 €	7 089 €	-19,5 %
Muut toimintatuotot	5 714 €	6 376 €	6 567 €	6 567 €	11,6 %
Valmisteverastojen muutos					
SISÄISET TUOTOT	81 159 €	89 035 €	93 538 €	96 871 €	9,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT	-453 474 €	-473 540 €	-497 165 €	-514 320 €	4,4 %
ULKOISET KULUT	-372 316 €	-384 505 €	-403 627 €	-417 449 €	3,3 %
Henkilöstökulut	-200 128 €	-209 194 €	-219 654 €	-226 243 €	4,5 %
Palvelujen ostot	-115 757 €	-116 350 €	-124 422 €	-130 643 €	0,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 599 €	-32 964 €	-33 293 €	-33 959 €	4,3 %
Avustukset	-8 303 €	-8 221 €	-8 303 €	-8 469 €	-1,0 %
Muut toimintakulut	-16 528 €	-17 776 €	-17 954 €	-18 134 €	7,6 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)					
Sisäiset kulut	-81 159 €	-89 035 €	-93 538 €	-96 871 €	9,7 %
TOIMINTAKATE	-290 981 €	-298 439 €	-315 128 €	-326 702 €	2,6 %
Valtion rahoitus	300 097 €	312 021 €	335 458 €	348 705 €	4,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-915 €	-1 700 €	-2 645 €	-3 054 €	85,7 %
VUOSIKATE	8 200 €	11 882 €	17 685 €	18 949 €	44,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 200 €	-10 000 €	-10 800 €	-11 016 €	22,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät					
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0 €	1 882 €	6 885 €	7 933 €	
KUMULATIIVINEN TULOS		1 882 €	8 767 €	16 700 €	
Kumul. tulos huomioiden v. 2023 alijäämäennuste	-10 000 €	-8 118 €	-1 233 €	6 700 €	

Taulukko 15: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten talousarvio ja -suunnitelma 2024–2026

4.2 Talousarvion perustelut

4.2.1 Kulut

Vuoden 2024 taloussuunnittelua on ohjannut aluehallituksen antama suunnitteluraami (KPHAH 29.5.2023 § 145), jonka mukaisesti vuoden 2024 kulukasvun tulee jäädä tuottojen kasvua pienemmäksi. Raamissa arvioitiin tuottojen kasvavan vuonna 2024 4,6 % verrattuna vuoteen 2023, jolloin kulukasvuksi asetettiin 3,4 %. Talousarvion 2023 mahdollisesti ylittyessä, kulukasvu laskettaisiin talousarviosta (pl. hankekustannukset) eikä vuoden 2023 toteutumasta. Vuoden 2023 kulut tulevat ylittämään talousarvion, joten laskentasääntö ”talousarvio 2023 lisättynä 3,4 %” realisoitui. Tämä tarkoittaa noin 383 miljoonan euron kulusummaa vuodelle 2024.

Syksyn talousarviovalmistelussa on katsottu välttämättömäksi, että vuoden 2024 kulut asetetaan mahdollisimman lähelle kuluraamia 383 miljoonaa euroa. Niin toimien luodaan edellytykset hieman ylijäämäiselle vuoden 2024 tulostavoitteelle. Toimialueiden alkuperäinen esitys toiminnassa tarvittavista kuluista oli noin 390 miljoonaa euroa. Heidän kanssaan käytyjen keskustelujen viitoittamana talousarviossa 2024 on päädytty 384,5 miljoonan euron kulusummaan (TA2023 372,3 M€, toteuma 1–10/2023 317,7 M€). Kulut sisältävät yhden miljoonan euron kohdentamattoman erän. Erä voidaan vuoden 2024 aikana jakaa kokonaan tai osin (0–1 M€) Soiten strategiaa ja sen täytäntöönpanoa edesauttaviin käyttökohteisiin. Päätöksen erän kohdentamisesta tekee hyvinvointialuejohtaja.

Vuoden 2024 kulusumma 384,5 miljoonaa euroa on varsin lähellä 1–10/2023 toteutumatietoon perustuvaa arviota vuodelta 2023 kertyvästä kulusummasta. Kulujen pitäminen vuoden 2023 tasolla tarkoittaa toiminnan merkittävää tehostamista, sillä pelkästään TES-palkankorotukset (noin 5 %) nostavat tulevan vuoden palkkakustannuksia noin 10 miljoonalla eurolla. Toimialueet ovat sitoutuneet siihen, että henkilöstömäärää ei kasvateta vuonna 2024 uusia vakansseja perustamalla. Poikkeuksena sääntöön on tilanne, jossa ostopalvelujen käyttöä vähennetään oman henkilöstön käytöllä. Sijaisten rekrytoinnin keskittäminen Resurssikeskukseen aloitetaan asteittain ja sitä laajennetaan saataviin kokemuksiin perustuen. Keskitetyn rekrytoinnin uskotaan tuovan kustannussäästöjä ja vapauttavan esihenkilöiden aikaa. Henkilöstöohjelmaan sisältyviä kehittämistoimia edistetään myös muilta osin henkilöstön saatavuuden ja pitovoiman parantamiseksi. Mitä paremmin saamme rekrytoitua omaa henkilöstöä, sitä paremmin pystymme välttämään kalliita ostopalveluita mm. lääkäriytyössä. Henkilöstökuluihin liittyvien toimien hallinta on suuressa roolissa, sillä henkilöstökulut ml. sivukulut 209,2 miljoonaa euroa (TA2023 200,1 M€, toteuma 1–10/2023 173,5 M€) vastaavat 54 % Soiten talousarvion 2024 kokonaiskuluista.

Ostopalvelujen kustannuksiin vaikuttaminen on henkilöstökulujen ohella tärkeä vuoden 2024 tarkastelun kohde. Ostopalvelujen talousarviosumma 116,3 miljoonaa euroa vastaa 30 % talousarvion kokonaiskuluista (TA2023 115,7 M€, toteuma 1–10/2023 98,4 M€). Asiakaspalvelujen osuus tästä on 62,3 miljoonaa euroa. Suurimpia eriä ovat sosiaalipalvelujen (25,3 M€), erikoissairaanhoidon (17,7 M€) ja vammaispalvelujen (8,7 M€) ostot sekä palvelusetelit (8,3 M€). Muiden palvelujen ostot 54 miljoonaa euroa muodostavat loppuosan ostopalveluista. Suurimpia eriä ovat laboratoriopalvelut (8,6 M€), ICT-palvelut (7,9 M€), lääkäripalvelut (7,6 M€), puhtaanapito- ja pesulapalvelut (7,6 M€), matkustus- ja kuljetuspalvelut (4 M€), työterveyspalvelut (2,4 M€) ja ruokahuolto (1,2 M€).

Kustannussäästöjä on haettu myös palvelurakenteen keventämisellä. Soite 20230 – ohjelman mukaisesti talousarvioon sisältyy erikoissairaanhoidon paikkamäärän sopeuttaminen tarvetta

vastaavalle tasolle. Tämä mahdollistaa osittain resurssien kohdentamista mm. avohoitoon ja matalan kynnyksen palveluihin. Palvelurakenteen kokonaiskuva täydentyy Soite 2030 - ohjelman jatkovalmistelussa.

Avustuksiin kohdennettu talousarviosumma on 8,2 miljoonaa euroa (TA2023 8,3 M€, toteuma 1–10/2023 6 M€). Tästä valtaosa kohdistuu omaishoidon tukeen ja henkilökohtaisten avustajien palkkioihin. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varattu talousarviosumma on 33 M€ (TA2023 31,6 M€, toteuma 1–10/2023 26 M€). Muissa toimintakuluissa yhteensä 17,8 miljoonaa euroa (TA2023 16,5 M€, toteuma 1–10/2023 13,7 M€) suurin erä ovat toimitilojen vuokratustannukset 15,1 M€.

Soite 2030 – ohjelmaan sisältyvät toiminnalliset muutokset vievät eteenpäin Soiten kuluhallintaa. Toimet ovat välttämättömiä, jotta toiminta pystytään sopeuttamaan käytössä oleviin taloudellisiin voimavaroihin. Alkuvuoden 2024 aikana valmistuvat Soite 2030-ohjelman palveluverkkoa ja -rakennetta sekä tilakäyttöä koskevat selvitykset muutosesityksineen tulevat edesauttamaan kuluhallintaa.

4.2.2 Tuotot

Valtion laskennallinen rahoitus Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle on 330,8 miljoonaa euroa. Kun tästä vähennetään rahoituslain mukainen siirtymätasaus 18,8 miljoonaa euroa, vuoden 2024 rahoitukseksi muodostuu 312 miljoonaa euroa (v. 2023 301,5 M€). Rahoituksen perustana on vuoden 2023 rahoituksen määrä, jota on korotettu mm. palvelutarpeen kasvun ja hyvinvointialueindeksin (2,53 %) mukaisesti.

Muu osa tuotoista koostuu hyvinvointialueen keräämistä ulkoista tuotoista. Niiden yhteissumma talousarviossa 2024 on 86,1 miljoonaa euroa (TA2023 81,3 M€, toteuma 1–10/2023 69,8 M€). Myyntituotot edustavat summasta 49,3 miljoonaa euroa, ja niistä valtaosa koostuu muilta hyvinvointialueilta kertyvästä laskutuksesta. Suoriteperusteista hinnastoa korotetaan 1.1.2024 lukien toiminnan todellisten kustannusten nousuun perustuen. Hinnastokorotukset vaihtelevat hinnastokohdittain ollen pääsääntöisesti +5 %. Lisäksi korotuksia on tehty kohdennetusti yksittäisiin tuotteisiin. Korotukset on huomioitu talousarvion tuottokertymässä.

Maksutuotot 22,8 miljoonaa euroa kertyvät asiakas- ja potilasmaksuista. Asiakasmaksujen hinnastoa säätelee asiakasmaksulaki. Lain mukaisesti asiakasmaksuja tarkistetaan joka toinen vuosi työeläke- ja kansaneläkeindeksin muutokseen perustuen. Vuoden 2024 hinnastoa korotetaan indeksimuutosten mukaisesti noin 10 prosentilla. Asiakasmaksujen tuottokertymäarviota on nostettu talousarviossa hinnastomuutokseen perustuen.

Muu osa ulkoisista tuotoista muodostuu muista toimintatuotoista sekä tuista ja avustuksista. Näiden erien yhteissumma talousarviossa on noin 13,9 miljoonaa euroa (TA2023 15,1 M€, toteuma 1–10/2023 8 M€). Muiden toimintatuottojen suurin erä on vuokrat palvelutaloissa asuvilta henkilöiltä. Tuet ja avustukset sisältää mm. valtion rahoitteisten hankkeiden sekä hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen saadun valtionavustuksen määrärahoja. Vastaavat erät näkyvät kuluissa, sillä määrärahojen turvin toteutetaan digitalisaatiota, toimintatapoja, palveluverkkoa ym. toiminnan kehittämistä edesauttavia toimia.

4.2.3 Rahoituskustannukset

Talousarviossa varaudutaan 1,7 miljoonan euron rahoituskustannuksiin (TA 2023 915 t€). Kasvutarve perustuu tarpeeseen nostaa pitkäaikaista luottoa investointien rahoittamiseksi. Toisena rahoituskustannuksia kasvattavana tekijänä on noin 4 % tasolle asettunut korkotasoa, joka on merkittävästi 2020-luvun alkupuolen korkotasoa korkeampi.

4.2.4 Poistot

Poistoille varattu summa on 10 miljoonaa euroa (TA 2023 8,2 M€). Talousarviossa vuodelle 2023 arvioitu poistosumma osoittautui riittämättömän kokoiseksi, jonka takia poistoille varataan aiempaa suurempi määrä. Poistoja nostavat myös vuoden 2024 investoinnit.

Hallintosäännön 81 § mukaisesti aluevaltuusto on (KPHVAV 14.11.2022 §81) hyväksynyt hyvinvointialueen suunnitelmapoistojen perusteet sekä aluehallitus (KPHVH 12.12.2023 § 229) hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat ja investointien pienhankintarajan 10.000 euroa.

4.2.5 Vuosikate ja tulos

Huomioiden edellisissä luvuissa kuvatut tuotto- ja kuluerät sekä rahoituskustannukset, talousarvio 2024 päättyy 11,9 miljoonan euron vuosikatteeseen (TA2023 8,2 M€, toteuma 1–10/2023 2 M€). Kun vuosikatteesta vähennetään poistot 10 miljoonaa euroa, päädytään tilikauden tulostavoitteeseen 1 882 000 euroa (TA2023 0 M€, toteuma 1–10/2023 -6,2 M€).

Talousarviovuoden 2024 ja taloussuunnitelmavuosien 2025–2026 tulostavoitteiden asettamisessa on huomioitu tarve sopeuttaa hyvinvointialueen toiminta talouden mahdollistamaan raamiin. Vuosien 2024–2026 tulossuunnusteiden (v. 2024 1,88 M€, v. 2025 6,88 M€ ja v. 2026 7,93 M€) kumulatiivinen tulostavoite on 16,7 miljoonaa euroa. Kertymä täyttää hyvinvointialuelain 115 § vaateen, jonka mukaisesti taloussuunnitelma on laadittava tasapainoon tai ylijäämään. Kertymä 16,7 miljoonaa euroa täyttää myös 115 § vaateen taseeseen vuodelta 2023 kertyvän alijäämän kattamisesta enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Käytettäessä vuoden 2023 alijäämäennusteena 10 miljoonaa euroa, kumulatiivinen tulos ajalta 2023–2026 on 6,7 miljoonaa euroa.

Suunnittelukauden tulossuunnittelussa on huomioitu myös hyvinvointialuelain 123 § mukaiset arviointimenettelyn edellytykset, jotka Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue haluaa välttää:

1) Hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää 115 §:ssä säädettyssä määräajassa (alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

- *Arvio vuoden 2023 alijäämästä on 8–10 miljoonaa euroa. Alijäämän kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä toteutuu taloussuunnittelukaudella 2024–2026.*

2) Vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin

- *Talousarvio 2024 ja suunnitelmavuodet 2025–2026 täyttävät 80 % vaateen. Arvioidut suhdeluvut: v. 2024 119 %, v. 2025 164 % ja v. 2026 172 %.*

3) Laskennallinen lainanhoitokate (vuosikate + korkokulut jaettuna korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla) on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

- *Talousarvio 2024 ja suunnitelmavuodet 2025–2026 täyttävät vaateen 0,8. Arvioidut suhdeluvut: v. 2024 1,48, v. 2025 2,00 ja v. 2026 2,08.*

4) Ehdollisena kohdalle 3): hyvinvointialueelle on myönnetty 15 §:n mukainen lainanottovaltuus taikka kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana rahoituslain 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta

- *Lisärahoitusta tai lainanottovaltuutta ei ole haettu.*

5. Investointiosa

Investointiosan sitova tavoite aluevaltuustoon nähden	Vuoden 2024 investoinnit yhteensä: 30 646 000 euroa - Investointien tulee sisältyä investointisuunnitelmaan 2023–2026 tai 2024–2027
--	---

Hyvinvointialuelain 16 § mukaisesti hyvinvointialueet laativat vuosittain suunnitelman talousarviovuotta seuraavien neljän vuoden investoinneista, investointeja vastaavista sopimuksista ja niiden rahoituksesta. Suunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen osasuunnitelmista. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa lain 15 §:n mukaisen hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2024–2027 on hyväksytty aluevaltuustossa vuoden 2022 lopulla ja sitä on päivitetty aluevaltuuston päätöksellä lokakuussa 2023 (KPHVAV 2.10.2023 §63). Alla esitettävä yhteenveto sisältää suunnitelmaan taloussuunnitteluvuosille 2024–2026 kirjatut investoinnit. Investointisuunnitelma on ehdollinen ministeriöiden hyväksynnälle. Päätös suunnitelmasta saadaan marras- tai joulukuussa 2023.

Investointisuunnitelma (1000 €)	2024	2025	2026
Pysyvät vastaavat	30 646	29 885	31 048
Rakennukset	19 920	21 658	20 928
Laite- ja kalustohankinnat	6 838	5 667	7 935
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	3 312	2 390	2 115
Muut investoinnit	576	170	70
Investointeja vastaavat sopimukset	3 686	621	545
Rakennukset	2 500	0	0
Laite- ja kalustohankinnat	1 101	621	545
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	25	0	0
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	60	0	0

Taulukko 16: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointien yhteenveto 2024–2026

Talousarviota ja -suunnitelmaa koskevan valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti talousarvion investointiosan tulee olla yhdenmukainen ministeriöille lähetetyn investointisuunnitelman kanssa. Investointeja vastaavia sopimuksia ei kuitenkaan tule tarkastella talousarviossa investointeina. Yllä kuvatut investointeja vastaavat sopimukset ovat täten esillä informatiivisessa tarkoituksessa.

Toiminta- ja taloussuunnittelukauden 2024–2026 investointien määrää kasvattaa Sairaanalanmäen kiinteistöstrategian (KPHVAVAL 26.9.2022 § 61) mukaiset rakentamishankkeet yhteismäärältään noin

45 miljoonaa euroa. Hankkeet ovat alkaneet vuonna 2023 ja ne jatkuvat suunnittelukauden loppuun. Hankkeet sisältyvät ministeriöiden hyväksymään investointisuunnitelmaan 2023–2026 ja niiden rahoitus tapahtuu vuodelle 2023 saadulla lainanottovaltuudella. Rakentamishankkeet koostuvat sotekeskus I-hankkeesta sekä peruskorjaus- ja muutoshankkeista. Sotekeskus korvaa nykyisen terveyskeskuksen, joka on teknisen ikänsä päätepisteessä. Rakentaminen mahdollistaa kanta – Kokkolan sote – palvelujen keskittämisen Sairaalanmäelle, jolloin pystymme luopumaan useista erillisistä vuokratiloista ja edistämään moniammatillista yhteistyötä. Sotekeskus - hanke etenee vuonna 2023 alkaneesta suunnitteluvaiheesta rakennusvaiheeseen vuoden 2024 aikana. Vuonna 2024 jatketaan myös keskussairaalan peruskorjaus- ja muutoshankkeita mm. teho-osastolla, yhteispäiväyksessä, osasto 9:n valvomossa ja synnytysosastolla. Lisäksi Sairaalanmäen asuntotiloihin tehdään peruskorjaus- ja muutostöitä, joilla mahdollistetaan henkilöstön tilapäiset asumistarpeet (esim. kesälääkärit, muut sijaiset).

Vuoden 2024 investoinneista (30,6 M€) 13,4 miljoonaa euroa on investointisuunnitelmassa 2024–2027 kuvattuja vuoden 2024 uusia, oman taseen investointeja. Niistä noin viisi miljoonaa euroa kohdistuu Sairaalanmäen kiinteistöinvestointeihin, jotka ovat jatkumo yllä esitetyille 45 miljoonan hankekokonaisuudelle. Sairaalanmäelle toteutetaan sote – tike, ns. tilannekeskus, jonka rakentaminen jakaantuu vuosille 2024 ja 2025. Lisäksi Sairaalanmäellä tehdään toimia talotekniikan ja LVIS:n uudistamiseksi sekä kiinteistöturvallisuuden parantamiseksi. Valmistuskeittiöön kohdistuu laaja uudistus. Hallinnon tiloihin tehdään muutostöitä tilatehokkuuden parantamiseksi. Laite- ja kalustohankintoihin on varattu 4,9 miljoonaa euroa. Hankinnat kohdentuvat pääosin terveyden ja sairaanhoidon, hoidon ja hoivan sekä pelastuksen toimialueille. Investointeja tehdään myös digitalisaatiota edistäviin kohteisiin ja asukkaiden luokse vietäviin liikkuvien palveluihin (1,5 M€). Tieto- ja viestintätekniikkainvestoinnit kaksi miljoonaa euroa kohdentuu laitteisiin, tietojärjestelmiin ja sovelluksiin. Keskeisiä hankintoja ovat potilastietojärjestelmiin liittyvät investoinnit, tietokoneet oheislaitteineen sekä uusittavat palvelimet.

Vuoden 2024 uudet oman taseen investoinnit rahoitetaan kassavaroin, sillä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2024.

Toholammin uuden paloaseman rakentamisen on tarkoitus alkaa vuoden 2024 aikana. Paloasemaa varten hankittiin tontti vuonna 2023. Hanke on edennyt kaavamuutosvaiheeseen sekä toiminnalliseen ja tekniseen suunnitteluun. Investoinnin arvioitu koko on 2,5 miljoonaa euroa. Sen rahoitusmuodon suunnitellaan olevan leasing tai muu vuokrasitoumus.

6. Rahoitusosa

Rahoitusosan sitova tavoite aluevaltuustoon nähden	Investointeja varten otettavan lainan/ lainojen enimmäismäärä 18 miljoonaa euroa Luottojen tulee kohdistua vuodelle 2023 myönnetyn lainanottovaltuuden mukaisiin investointeihin
---	---

Talousarvion rahoitusosassa kerätään yhteen toiminnan, investointien ja rahoituslähteiden rahavirrat. Toiminnan ja investointien nettorahavirta ilmentää, minkä verran toimintaa tulee rahoittaa esimerkiksi luotonotolla ja kassavaroilla.

RAHOITUSLASKELMA (tuhat€)	TAES 2024	TA 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	11 882	272	
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	11 882	272	
Investointien rahavirta			
Investointimenot rahoituslaskelmassa	-30 646	-16 131	22
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 361		-9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-29 285	-16 131	13
Toiminnan ja investointien rahavirta	-17 403	-15 859	13
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 000	16 131	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 500	-5 959	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	10 500	10 172	
Oman pääoman muutokset	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-150	-250	
Vaihto-omaisuuden muutos			130
Saamisten muutos			
Korottomien velkojen muutos	-150	-250	-25 254
Rahoituksen rahavirta	10 350	9 922	-25 124
Rahavarojen muutos	-7 053	-5 937	-25 111

Taulukko 17: Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma 2024

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminnan ja investointien vuoden 2024 rahavirta 2024 on 17,4 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alijäämä suunnitellaan katettavaksi vuoden 2023 lainanottovaltuudella, kassavaroilla sekä kohdentaen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen saatua valtionavustusta avustuksen kriteerit täyttäviin investointeihin.

Merkittävin rahavirran alijäämää aiheuttava tekijä ovat vuonna 2023 alkaneet, useammalle vuodelle jakautuvat sotekeskus I – investoinnit. Vuodelle 2024 sotekeskus I – investoinneista arvioidaan kohdistuvan noin 10 miljoonan euron kassavirtatarpeet. Soitekeskus I – investoinnin rahoitus on turvattu valtioneuvoston Soitelle myöntämällä vuoden 2023 lainanottovaltuudella 69,8 miljoonaa euroa. Valtuudella voidaan rahoittaa vuoden 2023 investointien lisäksi vuonna 2023 alkaneet, useammalle vuodelle jakautuvat investoinnit. Lainanottovaltuudesta suunnitellaan nostettavan vuoden 2024 aikana 18 miljoonaa euroa.

Valtioneuvosto ei myöntänyt Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta vuodelle 2024. Ministeriöiden käsittelyyn on lokakuussa 2023 lähetetty päivitetty investointisuunnitelma 2024–2027, jossa vuoden 2024 investointeja ja niiden rahoitusta on tarkennettu (=investoinnit, jotka eivät sisälly vuoden 2023 lainanottovaltuuteen). Suunnitelman mukaisesti vuoden 2024 oman taseen investoinnit yhteismäärältään 13,4 miljoonaa euroa rahoitetaan suurimmaksi osaksi kassavaroilla. Investointien rahoituslähteenä käytetään myös hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen saatua valtionavustusta, joka soveltuu erityisesti digitalisaatiota edistävien investointien rahoittamiseen. Valtionavustuksen kokonaismäärä on 7,3 miljoonaa euroa, josta vuonna 2024 suunnitellaan käytettäväksi miljoona euroa.

Aluevaltuustolle tuodaan tiedoksi, että valtioneuvosto ei ole antanut päätöstään investointisuunnitelmasta 2024–2027 talousarvion valmisteluun mennessä (tilanne 20.11.2023). Mikäli myöhemmin saatava päätös aiheuttaisi muutostarpeita rahoitussuunnitelmaan, suunnitelma tuodaan aluevaltuuston uuteen päätöskäsittelyyn.

Pitkäaikaisen lainoituksen yhteismäärän arvioidaan vuoden 2024 lopulla olevan 78 miljoonaa euroa. Enintään 12 kk mittaista lyhytaikaista rahoitusta otetaan tarvittaessa maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Rahoituksessa noudatetaan aluevaltuuston (KPHVAVAL 2.10.2023 §62) hyväksymää rahoituksen, varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteet – toimintaohjetta.